

Bruxelles, 17. prosinca 2025.
(OR. en)

16973/25

**Međuinstitucijski predmet:
2025/0419 (COD)**

**ECOFIN 1767
FISC 378
UD 314
ENV 1407
CLIMA 609**

PRIJEDLOG

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	17. prosinca 2025.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2025) 989 final
Predmet:	Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o izmjeni Uredbe (EU) 2023/956 u pogledu proširenja njezina područja primjene na robu na kraju proizvodnog lanca i mjera za sprečavanje izbjegavanja mjera

---

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2025) 989 final.

Priloženo: COM(2025) 989 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 17.12.2025.
COM(2025) 989 final

2025/0419 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o izmjeni Uredbe (EU) 2023/956 u pogledu proširenja njezina područja primjene na robu na kraju proizvodnog lanca i mjera za sprečavanje izbjegavanja mjera

{SEC(2025) 989 final} - {SWD(2025) 987 final} - {SWD(2025) 988 final} -
{SWD(2025) 989 final}

(Tekst značajan za EGP)

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Uredba (EU) 2023/956 o uspostavi mehanizma za ugljičnu prilagodbu na granicama („Uredba o CBAM-u”)¹ stupila je na snagu 1. listopada 2023. CBAM-om se jamči da klimatske ambicije EU-a ne budu ugrožene izmještanjem emisija ugljika, do kojeg dolazi kad poduzeća sa sjedištem u EU-u premjeste proizvodnju robe s visokim emisijama ugljika u treće zemlje s manje strogim klimatskim politikama. Do toga može doći i ako se proizvodi iz EU-a zamijene jeftinijom uvoznom robom s većim emisijama ugljika. Izmještanje emisija ugljika stoga dovodi do premještanja emisija iz EU-a u treće zemlje umjesto do planiranog smanjenja globalnih emisija ugljika. CBAM-om se nastoji ukloniti taj rizik tako što se na robu s višom razinom emisija ugljika koja se uvozi u EU primjenjuje cijena ugljika jednaka onoj kojoj su izloženi domaći proizvođači na temelju EU sustava trgovanja emisijama („ETS EU-a”)². Nakon prijelaznog razdoblja koje se primjenjuje od listopada 2023. sljedeća faza CBAM-a počinje u siječnju 2026., uz postupno uvođenje određivanja cijena ugljika za uvezene ugrađene emisije.

Opći je cilj zakonodavnog prijedloga povećati djelotvornost CBAM-a, čime bi se smanjile emisije stakleničkih plinova i suzbile klimatske promjene na globalnoj razini.

Kako bi se omogućila djelotvorna provedba CBAM-a, prijedlogom će se izmijeniti Uredba o CBAM-u kako bi se riješila tri glavna pitanja. Prvo, prijedlogom će se proširiti područje primjene CBAM-a kako bi se smanjio rizik od izmještanja emisija ugljika za proizvode koji su dalje u lancu vrijednosti proizvoda od čelika i aluminija koji su trenutačno obuhvaćeni područjem primjene CBAM-a. Drugo, prijedlogom će se nastojati riješiti pokušaji izbjegavanja usklađenosti s obvezom iz CBAM-a. Treće, prijedlogom će se poboljšati tehnička pravila za pripisivanje emisija električnoj energiji kako bi se potaknula dekarbonizacija uvoza električne energije. Prijedlogom će se prema potrebi ostvariti i niz manjih pojednostavnjenja i poboljšanja primjene mehanizma te omogućiti integrirano područje CBAM-a sa zemljama EFTA-e koje su članice EGP-a.

CBAM se trenutačno primjenjuje na ograničen skup osnovnih materijala i resursa navedenih u Prilogu I. Uredbi o CBAM-u (aluminij, cement, električna energija, gnojiva, vodik te željezo i čelik). Ti se osnovni materijali često koriste kao elementi u proizvodnji robe koja je dalje u lancu vrijednosti (proizvodi na kraju proizvodnog lanca). Proizvođačima tih proizvoda na kraju proizvodnog lanca u EU-u prijeti dvostruka inflacija troškova, koja bi ih potaknula na premještanje. To znači da bi EU „izvezio” svoje emisije u inozemstvo, što bi poništilo pozitivne učinke njegove klimatske politike. Kao prvo, očekuje se da će se zbog većih klimatskih ambicija EU-a i postupnog ukidanja besplatnih emisijskih jedinica u okviru ETS-a EU-a povećati troškovi osnovnih materijala iz domaćih izvora³. Kao drugo, očekuje se da će s postupnim uvođenjem CBAM-a porasti trošak uvezenih osnovnih materijala obuhvaćenih

---

¹ Uredba (EU) 2023/956 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 2023. o uspostavi mehanizma za ugljičnu prilagodbu na granicama (SL L 130, 16.5.2023., str. 52., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/956/oj>).

² Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj>).

³ S postupnim ukidanjem besplatnih emisijskih jedinica u okviru ETS-a rast će potražnja za emisijskim jedinicama koje se prodaju na dražbi. Očekuje se da će zbog toga porasti cijena ugljika u EU-u.

njegovim područjem primjene. Zbog te dvostruke inflacije troškova neusklađenost između ukupnih troškova ugljika s kojima se suočavaju domaći proizvođači na kraju proizvodnog lanca i troškova ugljika koje snose proizvođači iz trećih zemalja sve je veća. To dovodi do znatnog rizika od izmještanja emisija ugljika kod određenih proizvoda na kraju proizvodnog lanca.

Uzimajući u obzir taj rizik, u skladu s člankom 30. stavkom 3. Uredbe o CBAM-u Komisija utvrđuje proizvode na kraju proizvodnog lanca izložene riziku od izmještanja emisija ugljika kako bi ih se eventualno uključilo u područje primjene CBAM-a. U Komisijinu Europskom akcijskom planu za čelik i metale⁴ utvrđeni su ciljevi za proširenje područja primjene CBAM-a, s težištem na proizvodima na kraju proizvodnog lanca koji imaju visok udio čelika i aluminija. U skladu s tim ciljem i na temelju procjene kojom se utvrđuju proizvodi na kraju proizvodnog lanca koji su najviše izloženi riziku od izmještanja emisija ugljika i koji sadržavaju znatan udio robe obuhvaćene CBAM-om, ovim će se prijedlogom područje primjene CBAM-a proširiti na odabrane proizvode na kraju proizvodnog lanca s visokim udjelom čelika i aluminija. O mogućem proširenju na proizvode na kraju proizvodnog lanca u drugim sektorima koji su obuhvaćeni CBAM-om, posebno one povezane s cementom, gnojivima i vodikom, raspravlja se u Komisijinu izvješću o preispitivanju utvrđenom u članku 30. stavku 2. Uredbe o CBAM-u. Proširenje na tu robu razmotrit će se u budućoj zakonodavnoj reviziji.

U Europskom akcijskom planu za čelik i metale naglašava se i važnost uklanjanja rizika od izbjegavanja mjera i obveza u okviru CBAM-a, što bi moglo ugroziti djelotvornost CBAM-a u sprečavanju rizika od izmještanja emisija ugljika. Postojećim okvirom za provedbu CBAM-a već je predviđeno više zaštita za sprečavanje izbjegavanja mjera, među ostalim kako bi se uklonili rizici od pogrešnog razvrstavanja i deklariranja robe da bi je se prikazalo manjom od stvarne. Međutim, tijekom prijelaznog razdoblja razni dionici (uključujući nacionalna nadležna tijela, carinska tijela, poslovna udruženja i pojedinačna poduzeća) izrazili su zabrinutost da Uredba o CBAM-u ne sadržava dostatne zaštitne mjere protiv rizika od pogrešnog deklariranja intenziteta emisija i rizika od zlouporabe. Prijedlog sadržava odredbe kojima je cilj uklanjanje tih rizika.

Iskustvo s provedbom CBAM-a u prijelaznom razdoblju i povratne informacije dionika pokazali su da su pravila za uvoz električne energije prestroga. Konkretno, postojeći okvir ne uzima u dovoljnoj mjeri u obzir napredak koji su proizvođači električne energije iz trećih zemalja ostvarili u dekarbonizaciji svoje proizvodnje električne energije, čime se odvraća od trgovine niskougljičnom električnom energijom i pružaju ograničeni poticaji proizvođačima električne energije iz trećih zemalja radi smanjenja emisija. Dva su glavna problema koja uzrokuju te nedostatke. Kao prvo, u skladu s Uredbom o CBAM-u zadane vrijednosti emisija⁵ za uvoz električne energije odnose se samo na proizvodnju električne energije iz fosilnih goriva. Tim zadanim vrijednostima stoga se može precijeniti sadržaj ugljika u električnoj energiji iz trećih zemalja koje izvoze relativno čistu energiju u EU. Kao drugo, pokazalo se da je u praksi vrlo teško ispuniti uvjete potrebne za deklaraciju stvarnih emisija električne energije. Prijedlog sadržava odredbe za rješavanje tih problema.

Naposljetku, prijedlogom će se uvesti i manja poboljšanja u primjeni mehanizma, kao što su proširenje mogućnosti da nacionalna nadležna tijela zatraže jamstvo, pojašnjenje da operatori

---

⁴ Komunikacija o Europskom akcijskom planu za čelik i metale, [COM\(2025\) 125](#).

⁵ U odnosu na uvezenu električnu energiju Uredbom 2023/956 propisana je upotreba zadanih vrijednosti za izračun ugrađenih emisija. Ako su ispunjeni određeni uvjeti, mogu se deklarirati stvarne emisije povezane s proizvodnjom električne energije.

mogu dijeliti verificirane podatke o emisijama s drugim operatorima ili pojednostavnjenje obveze ovlaštenog CBAM deklaranta da vodi evidenciju.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Prijedlog, čiji je cilj poboljšati djelotvornost CBAM-a, pomoći će omogućiti da Unija ostvari svoje ambiciozne klimatske ciljeve. Europskim zakonom o klimi utvrđuje se pravno obvezujući cilj EU-a koji se odnosi na postizanje klimatske neutralnosti do 2050. i smanjenje emisija stakleničkih plinova za najmanje 55 % do 2030. u odnosu na razine iz 1990.⁶ Početkom ove godine Europska komisija predložila je i cilj smanjenja neto emisija stakleničkih plinova za 90 % do 2040. Planiranim smanjenjem ukupnog broja emisijskih jedinica u okviru ETS-a EU-a trebala bi se povećati cijena ugljika koja se plaća za emisije u EU-u. Time se povećava potreba za djelotvornim i vjerodostojnim instrumentima za uklanjanje rizika od izmještanja emisija ugljika. Zbog veće razlike u troškovima ugljika između domaćih proizvođača i proizvođača iz trećih zemalja povećava se i rizik od izmještanja emisija ugljika na kraju proizvodnog lanca i rizik od izbjegavanja obveza i mjera.

Prijedlog je dio širih nastojanja da se pojača djelotvornost CBAM-a. Temelji se na Uredbi (EU) 2025/2083 u pogledu pojednostavnjenja i jačanja CBAM-a⁷ dodatnim pojednostavnjenjima uz istodobno očuvanje okolišnog cilja tog mehanizma. Na primjer, ovim će se prijedlogom poboljšati pravila za upotrebu zadanih vrijednosti za uvoz električne energije i istodobno olakšati deklariranje stvarnih vrijednosti za električnu energiju.

Komisija je provela i opsežno preispitivanje CBAM-a u skladu s člankom 30. stavkom 2. Uredbe o CBAM-u. U tom se preispitivanju analizira dosadašnje funkcioniranje mehanizma, procjenjuju odnosi sa zemljama u razvoju i učinci na njih, uključujući najmanje razvijene zemlje⁸, te se razmatraju mogući sljedeći koraci. U preispitivanju je razmotrena i mogućnost budućeg proširenja CBAM-a na druge sektore u EU sustavu trgovanja emisijama koji su izloženi riziku od izmještanja emisija ugljika, kao i na proizvode na kraju proizvodnog lanca u drugim sektorima (cement, gnojiva i vodik)⁹. Europska komisija istodobno donosi niz provedbenih i delegiranih akata kojima će se utvrditi tehnička pravila za funkcioniranje CBAM-a u njegovom trenutačnom području primjene¹⁰.

---

⁶ Uredba (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 („Europski zakon o klimi”) (SL L 243, 9.7.2021., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj>).

⁷ Uredba (EU) 2025/2083 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. listopada 2025. o izmjeni Uredbe (EU) 2023/956 u pogledu pojednostavnjenja i jačanja mehanizma za ugljičnu prilagodbu na granicama (SL L 2025/2083, 17.10.2025., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2083/oj>).

⁸ U toj će se procjeni detaljno opisati učinci trenutačnog područja primjene CBAM-a na detaljniji skup zemalja. U aktualnoj procjeni učinka razmatraju se i učinci na treće zemlje u odjeljku 6.

⁹ Proizvodi električne energije na kraju proizvodnog lanca ne uzimaju se u obzir budući da se električna energija upotrebljava u postupku proizvodnje gotovo sve robe, zbog čega je određivanje ulaznog udjela i ugrađenih emisija električne energije u svojoj mogućoj uvezenoj robi neizvedivo.

¹⁰ Ključni aspekti koji se razmatraju uključuju pravila za praćenje, izračun i provjeru ugrađenih emisija za robu obuhvaćenu područjem primjene mehanizma, pravila za prilagodbu obveze iz CBAM-a kako bi se uzele u obzir razine besplatne dodjele emisijskih jedinica u sektorima obuhvaćenima CBAM-om u okviru ETS-a EU-a i pravila za obračun cijena ugljika koje su stvarno plaćene u trećim zemljama.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Predložena inicijativa dio je Plana za čistu industriju¹¹ i temeljito je usklađena s ciljevima predstojećeg Akta o ubrzavanju industrijske proizvodnje.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Uredba o CBAM-u temelji se na članku 192. stavku 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije („UFEU”). U skladu s člankom 191. i člankom 192. stavkom 1. UFEU-a Unija pridonosi, među ostalim, očuvanju, zaštiti i poboljšanju kvalitete okoliša, promicanju mjera na međunarodnoj razini za rješavanje regionalnih odnosno svjetskih problema okoliša, a osobito borbi protiv klimatskih promjena.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

CBAM-om je uspostavljen zajednički jedinstveni okvir kojim se jamči jednakovrijednost politike određivanja cijene ugljika koja se primjenjuje na unutarnjem tržištu EU-a i politike određivanja cijene ugljika koja se primjenjuje na uvoz. Ujednačena primjena CBAM-a ključna je kako bi se izbjegla njegova primjena na svaku robu puštenu u slobodni promet u Uniji. Djelotvornost CBAM-a ovisi o jedinstvenom signalu cijene ugljika koji se dosljedno primjenjuje u relevantnim sektorima u svim državama članicama EU-a. Predložene izmjene Uredbe o CBAM-u isto tako zahtijevaju takvu ujednačenu primjenu.

Razlike u izloženosti riziku od izmještanja emisija ugljika ne pružaju dostatno opravdanje za mjere na nacionalnoj razini. Mehanizam se odnosi na emisije ispuštene izvan Unije i, kao i ETS-om EU-a, CBAM-om se postiže veća učinkovitost kad se primjenjuje ujednačeno u širem opsegu.

- **Proporcionalnost**

Prijedlogom se nastoji ojačati djelotvornost Uredbe o CBAM-u u cilju očuvanja djelotvornosti i integriteta klimatskih politika EU-a. Istodobno su osmišljene opcije politike kako bi se ograničio učinak na administrativno opterećenje poduzeća, tijela i drugih dionika.

Predloženo proširenje područja primjene CBAM-a na proizvode na kraju proizvodnog lanca s visokim udjelom čelika i aluminija temelji se na logici postojeće Uredbe o CBAM-u i ETS-a EU-a, s težištem na proizvodima i sektorima u kojima su ugrađene emisije i rizik od izmještanja emisija ugljika najveći. Osim toga, kako je opisano u odjeljku 8.1. procjene učinka priložene ovom prijedlogu, opcije politike procijenjene su s obzirom na njihov mogući učinak u smislu složenosti i administrativnog opterećenja. To je ocijenjeno pomoću skupa pokazatelja učinkovitosti i proporcionalnosti, uključujući ukupne emisije iz proizvodnje i uvoza po oznaci KN i pokazatelja koji obuhvaća sastav materijala proizvoda na kraju proizvodnog lanca. Proizvodi s većim udjelom osnovnih materijala u masi imaju više ugrađenih emisija u odnosu na ukupnu masu proizvoda i stoga su obično najizloženiji riziku od izmještanja emisija. Nadalje, upotrijebljeni su pokazatelji kako bi se jamčilo da se pri odabiru robe uzima u obzir i složenost lanaca opskrbe. Na temelju toga prijedlogom se proširuje područje primjene CBAM-a na odabrane proizvode na kraju proizvodnog lanca s visokim udjelom čelika i aluminija na način kojim se maksimalno povećavaju koristi za okoliš

---

¹¹ [Komunikacija „Plan za čistu industriju: zajednički plan za dekarbonizaciju i konkurentnost”, COM\(2025\) 85 final.](#)

obuhvaćanjem dodatnih emisija, uz istodobno ograničavanje, u mjeri u kojoj je to moguće, administrativnog opterećenja i složenosti za uvoznike i operatore iz trećih zemalja.

Prijedlogom o riziku od izbjegavanja mjera i obveza u jednakoj se mjeri uravnotežuju potrebe za jamstvom djelotvornosti CBAM-a i ograničavanjem složenosti i administrativnog opterećenja mehanizma. Primjenjuje fleksibilan i ciljani pristup, preko provedbenih i delegiranih akata, radi utvrđivanja uvoza za koji postoji rizik od izbjegavanja ili druge prakse namijenjene izbjegavanju mjera u okviru CBAM-a, na koje bi se trebali primjenjivati dodatni uvjeti za upotrebu stvarnih emisija.

Prijedlogom o uvozu električne energije pojednostavnit će se uvjeti za deklariranje stvarnih vrijednosti emisija. Time će se poboljšati djelotvornost CBAM-a u poticanju dekarbonizacije u trećim zemljama, a upotreba stvarnih vrijednosti emisija postat će lakše izvediva za sve dionike. Promjene u pristupu zadanim vrijednostima za uvoz električne energije ne uzrokuju dodatne komplikacije za uvoznike ili operatore iz trećih zemalja.

- **Odabir instrumenta**

Prijedlogom se zahtijeva izmjena Uredbe o CBAM-u. Njime se utvrđuju posebna pravila potrebna za primjenu Uredbe o CBAM-u. Nadalje, ovom se Uredbom zahtijeva ujednačena i dosljedna primjena i provedba u cijeloj Uniji kako bi se ostvarili ciljevi članka 32. (povezani sa zajedničkim pristupom vanjskoj politici) i članka 207. UFEU-a (povezani sa zajedničkom trgovinskom politikom).

Zbog toga se ciljevi ovog Prijedloga najbolje mogu ostvariti uredbom. Time će se omogućiti izravna primjenjivost njezinih odredaba.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- ***Ex post* evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Prijedlog se temelji na iskustvu stečenom u provedbi Uredbe o CBAM-u od početka primjene mehanizma u njegovoj prijelaznoj fazi, odnosno od 1. listopada 2023.

- **Savjetovanja s dionicima**

Od početka primjene CBAM-a u njegovoj prijelaznoj fazi, odnosno od 1. listopada 2023., službe Komisije kontinuirano se savjetuju s dionicima u Uniji i trećim zemljama preko više komunikacijskih kanala. Od 1. srpnja do 26. kolovoza 2025. provedeni su poziv na očitovanje i javno savjetovanje o temama proširenja područja primjene na proizvode na kraju proizvodnog lanca, riziku od izbjegavanja mjera i praksama koje bi mogle ugroziti ciljeve CBAM-a te električnoj energiji. Na temelju rezultata javnog savjetovanja većina dionika na kraju proizvodnog lanca smatra da postoji rizik od izmještanja emisija ugljika zbog CBAM-a u sektorima na kraju proizvodnog lanca. Uglavnom se slažu da bi se proširenjem CBAM-a na proizvode na kraju proizvodnog lanca smanjio taj rizik od izmještanja emisija ugljika, poboljšala klimatska politika EU-a, promicale inovacije s niskim emisijama ugljika i potaknula potrošnja niskougljičnih proizvoda u EU-u te globalne mjere povezane s određivanjem cijena ugljika. Većina ispitanika navela je da postoji rizik od izbjegavanja mjera iz postojećeg CBAM-a, što bi moglo ugroziti njegovu djelotvornost. Većina ispitanika navela je i da trenutačna metodologija za izračun zadanih vrijednosti za električnu energiju nije primjerena jer se ne uzima u obzir električna energija proizvedena iz izvora nefosilnih goriva. Uz to, većina ispitanika navela je da je potrebno pojednostavniti uvjete za primjenu stvarnih ugrađenih emisija na uvezenu električnu energiju.

Osim toga, službe Komisije provele su opsežna savjetovanja s javnim tijelima u EU-u i trećim zemljama, kao i s predstavnicima industrije, predstavnicima civilnog društva te međunarodnim ili međuvladinim organizacijama. Ti su sastanci održani u obliku bilateralnih sastanaka, rasprava u okviru stručne skupine za CBAM, razgovora u kontekstu studija namijenjenih proširenju područja primjene na proizvode na kraju proizvodnog lanca i električnu energiju te anketa nacionalnih nadležnih tijela i carinskih tijela u kontekstu okvira za upravljanje rizicima iz CBAM-a.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Prijedlog je razrađen na temelju niza studija i stručnih savjeta, u kojima su analizirane potencijalne mogućnosti oblikovanja te njihovi učinci na okoliš, društvo i gospodarstvo.

Prije pripreme Prijedloga provedena je posebna popratna studija koja se bavi proširenjem područja primjene CBAM-a na robu s velikim udjelom čelika i aluminijske na kraju proizvodnog lanca. Osim te studije, uz potporu Zajedničkog istraživačkog centra Europske komisije provedeno je i namjensko modeliranje socioekonomskih učinaka i učinaka na okoliš, dok su službe Komisije provele opsežnu analizu dokumentacije i dubinsku statističku analizu. Nadalje, informacije prikupljene u kontekstu sektorskih studija, uključujući studiju o električnoj energiji kao robi obuhvaćenoj CBAM-om, uzete su u obzir u kontekstu ove inicijative.

Na temelju prethodno navedene analize službe Komisije provele su ciljana savjetovanja s relevantnim gospodarskim subjektima i državama članicama te su razmijenile informacije s dionicima u okviru stručne skupine za CBAM i na posebnim sastancima s dionicima. Službe Komisije analizirale su i podatke prikupljene u tromjesečnom izvješću o CBAM-u koje su deklaranti dostavili tijekom prijelaznog razdoblja.

- **Procjena učinka**

Odbor za nadzor regulative izdao je pozitivno mišljenje sa zadržkama o procjeni učinka, uključujući prijedloge za poboljšanje. Izvješće o procjeni učinka dodatno je revidirano kako bi se odgovorilo na te prijedloge.

U procjeni učinka navode se opcije politike koje se razmatraju za proširenje na kraj proizvodnog lanca, za dodatne zaštite protiv izbjegavanja mjera i praksi kojima bi se mogli ugroziti ciljevi CBAM-a te za revidirana pravila o uvjetima za primjenu stvarnih emisija ugrađenih u uvezenu električnu energiju. U procjeni se za svaku opciju ocjenjuje koliko bi djelotvorno riješila relevantna pitanja. Osim toga, opisuje se učinak mogućih opcija politike na gospodarske i socijalne pokazatelje i na administrativno opterećenje, a zatim se odabire najpoželjnija opcija. Opcije politike uspoređuju se s osnovnim scenarijem koji odgovara aktualnoj verziji CBAM-a. Osnovni scenarij uključuje i provedbu paketa klimatskih mjera EU-a „Spremni za 55 %”, uključujući postupno ukidanje besplatnih emisijskih jedinica u okviru ETS-a EU-a. Nadalje, u osnovnom scenariju pretpostavlja se provedba pojednostavnjenja CBAM-a kako je doneseno u listopadu 2025., uključujući prag *de minimis* na temelju godišnje mase po uvozniku od 50 tona robe obuhvaćene CBAM-om (za četiri kategorije robe obuhvaćene CBAM-om).

Radi mogućeg proširenja područja primjene na proizvode na kraju proizvodnog lanca osnovnih materijala od čelika i aluminijske rizik od izmještanja emisija ugljika za te proizvode

procijenjen je prema dva glavna kriterija. Prvi je intenzitet¹² trgovine određenom robom, koji je uzet kao pokazatelj utrživosti robe. Lakše utrživa roba izložena je većem riziku od izmještanja emisija ugljika zbog premještanja proizvodnje ili zamjene uvozom iz trećih zemalja. Drugi je pokazatelj inflacije troškova, koji izražava koliko trošak ugljika ulaznih materijala obuhvaćenih CBAM-om utječe na ukupni trošak robe na kraju proizvodnog lanca u usporedbi s njezinom ukupnom dodanom vrijednošću. Osim toga, kako bi se jamčilo da budu uključeni samo proizvodi od najveće klimatske važnosti, roba ispod određene donje granice ukupnih ugrađenih emisija na sektorskoj razini isključena je iz odabira. Primjena različitih pragova za te kriterije rezultirala je trima reprezentativnim opcijama za daljnje proširenje na kraj proizvodnog lanca. Opcija 1. obuhvaća ciljano proširenje koje se odnosi samo na robu s najvećim rizikom od izmještanja emisija ugljika i najvećim intenzitetom emisija. Opcijom 2. obuhvaćeno je uravnoteženo proširenje koje se odnosi na rizičnu robu na kraju proizvodnog lanca s visokim intenzitetom emisija. Opcija 3. obuhvaća opsežno proširenje na svu robu na kraju proizvodnog lanca koja je izložena riziku.

U procjeni učinka zaključuje se da je opcija 2. najpoželjnija opcija s obzirom na cilj maksimalnog povećanja koristi za okoliš uz istodobno ograničavanje troškova u smislu povećanja složenosti i administrativnog opterećenja. U okviru te opcije koristi za okoliš u smislu obuhvaćenih emisija, smanjenja izmještanja emisija ugljika i procijenjenog smanjenja emisija znatno premašuju koristi iz opcije 1. Istodobno, koristi za okoliš iz opcije 2. slične su onima iz opcije 3., dok su očekivani troškovi mnogo ograničeniji. U usporedbi s opcijom 3. opcija 2. utječe na manji broj uvoznika, uključuje manje novih oznaka KN i općenito se odnosi na robu manje složenosti za izračun ugrađenih emisija.

Kako bi se dodatno smanjio rizik od izmještanja emisija ugljika, razmotrene su dvije glavne opcije povezane s lomljevinom. Opcijom 1. predviđa se uključivanje lomljevine prije upotrebe u područje primjene CBAM-a kao prekursora u okviru CBAM-a. Opcija 2. uključuje lomljevinu prije i nakon upotrebe kao prekursore u okviru CBAM-a. U procjeni učinka zaključuje se da opcija 1. odgovara najboljem općem pristupu koji je namijenjen samo područjima visokog rizika kako bi se nepotrebno administrativno opterećenje svelo na najmanju moguću mjeru. Konkretno, smatralo se da bi se uključivanjem lomljevine nakon upotrebe kao prekursora u okviru CBAM-a, kako je predloženo u opciji 2., moglo destimulirati kružno gospodarstvo i da to ne bi bilo u skladu s nekoliko politika EU-a u tom području.

U odnosu na prakse izbjegavanja mjera koje bi mogle ugroziti ciljeve CBAM-a razmotrene su dvije opcije politike, od kojih obje dijele zajednički skup mjera.

Zajednički skup mjera ponajprije se sastoji od davanja ovlasti Komisiji za daljnje pojednosti oznaka KN kako bi se bolje obuhvatio poseban sastav raznih proizvoda na koje se odnosi bilo koja oznaka KN u okviru područja primjene CBAM-a. Na temelju te ovlasti bit će moguće obuhvatiti relevantne sastave proizvoda na koje se odnosi ista oznaka KN. Drugo, tim skupom mjera Komisiji se daje ovlast za dodavanje dodatnih uvjeta za upotrebu stvarnih emisija za određene oznake KN / postrojenja trećih zemalja u slučaju visokog rizika od zlouporabe. Time će se omogućiti uvođenje dodatnih uvjeta koje treba ispuniti za upotrebu stvarnih provjerenih vrijednosti koje se odnose na posebne slučajeve robe, kao i dokaza koji pokazuju

---

¹² Za određeni proizvod, to je vrijednost trgovine (izvoz i uvoz zajedno) proizvoda podijeljena s vrijednošću ukupne potrošnje tog proizvoda u EU-u.

da se zlouporaba nije ostvarila. Ti uvjeti i dokazi trebali bi biti osmišljeni na način koji je proporcionalan i koji nepotrebno ne opterećuje operatore i uvoznike.

U opciji 1. predlaže se uključivanje lomljevine od aluminija i čelika prije upotrebe kao prekursora, čime se omogućuje pripisivanje emisija lomljevinu kao prekursoru. Tom se opcijom Komisija ovlašćuje i da zatraži dodatne dokaze za dokazivanje mjesta proizvodnje, čime se otklanja rizik od pogrešnog deklariranja intenziteta emisija zbog nedostatka sljedivosti. Zahtjev za dostavljanje dodatnih dokaza odnosio bi se na uvoz određenih oznaka KN i podrijetla, pri čemu postoji najveći rizik od izbjegavanja mjera zbog pogrešnog deklariranja intenziteta emisija.

Opcija 2. temelji se na opciji 1., ali se njome dodatno proširuje područje primjene njezinih mjera politike. Osim lomljevine prije upotrebe, ta bi opcija kao prekursor CBAM-a uključivala i lomljevinu nakon upotrebe. Zahtjev za dostavljanje dokaza o mjestu proizvodnje primjenjivao bi se na sve oznake KN/podrijetla. To bi stoga utjecalo na sve CBAM deklaracije koje se temelje na stvarnim vrijednostima emisija.

Najpoželjnija je opcija 1. zbog uravnoteženog i proporcionalnog pristupa kojim se omogućuje djelotvorno uklanjanje rizika od izbjegavanja mjera.

Razmotrene su četiri opcije za uklanjanje nedostataka u postupanju s uvozom električne energije. Te se mogućnosti razlikuju u odnosu na metodologiju koja se upotrebljava za izračun faktora emisije i uvjeta za deklariranje stvarnih vrijednosti. Obuhvaćaju različite kombinacije dviju glavnih političkih odluka: (i) zadržavanje postojećeg pristupa zemlje izvoznice za faktor emisije CO₂ koji se temelji na fosilnim gorivima ili prelazak na prosječni faktor emisije mreže zemlje izvoznice; (ii) izmjenu kriterija povezanog sa zagušenjem kroz upućivanje na nepostojanje strukturnog zagušenja ili njegovo potpuno uklanjanje. Nadalje, još se dva elementa primjenjuju na sve opcije. Prvo, postoji izmijenjeni kriterij kojim se pojašnjava da ugovori o kupnji energije uključuju samo fizičke ugovore o kupnji energije i istodobno omogućuje upotreba neizravnih ugovora o kupnji energije. Drugo, uvjet koji se odnosi na nominaciju kapaciteta izmijenjen je i primjenjuje se samo u slučaju eksplicitne dodjele kapaciteta.

Najpoželjnija opcija za uvoz električne energije jest prelazak na prosječni faktor emisije mreže za zemlje izvoznice i uklanjanje kriterija za upotrebu stvarnih vrijednosti emisija povezanih sa zagušenjem. Prosječni faktor emisije mreže bolje će odgovarati trendu dekarbonizacije u zemlji podrijetla jer će se uzeti u obzir i električna energija proizvedena iz obnovljivih izvora. Zajedno s promjenama uvjeta povezanih s ugovorima o kupnji energije i nominacijom kapaciteta, uklanjanje uvjeta nepostojanja zagušenja mreže dodatno će olakšati izvješćivanje o stvarnim vrijednostima.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Pojednostavnjenje mehanizma, kako je doneseno u listopadu 2025.¹³, povoljno utječe na proširenje područja primjene CBAM-a na proizvode s velikim udjelom čelika i aluminija na kraju proizvodnog lanca. Prag *de minimis* od 50 tona uvezene robe obuhvaćene CBAM-om isključuje oko 182 000 uvoznika iz trenutnog područja primjene CBAM-a, čime se

---

¹³ SL L 2025/2083.

administrativni troškovi uvoznika smanjuju za procijenjenih 1 123 milijuna EUR godišnje¹⁴. Od praga *de minimis* koristi imaju i uvoznici na kraju proizvodnog lanca, pri čemu je više od 90 % uvoznika koji posluju u sektorima obuhvaćenima proširenjem na temelju ovog Prijedloga isključeno iz obveza u okviru CBAM-a, a više od 99 % emisija ostaje obuhvaćeno područjem primjene.

Učinak svih razmatranih opcija politike (kako je opisano u odjeljku o procjeni učinka) pažljivo je procijenjen u odnosu na administrativno opterećenje. Paket politika kako je uključen u ovaj Prijedlog odabran je razmatranjem koristi za okoliš u odnosu na potrebu da se ograniči dodatno administrativno opterećenje i izbjegne povećanje složenosti CBAM-a. To je opisano i u odjeljku o proporcionalnosti i sažetku procjene učinka u ovom obrazloženju.

Proširenje CBAM-a na kraj proizvodnog lanca umjereno utječe na broj MSP-ova uvoznika (i proizvođača iz trećih zemalja koji su MSP-ovi) obuhvaćenih područjem primjene CBAM-a, pri čemu MSP-ovi čine otprilike polovinu novih uvoznika obuhvaćenih područjem primjene CBAM-a. To uzrokuje da se na ukupno približno 3800 – 3900 dodatnih MSP-ova primjenjuju obveze iz CBAM-a.

- **Temeljna prava**

Prijedlogom se poštuju temeljna prava i načela posebno priznata Poveljom Europske unije o temeljnim pravima. Konkretno, prijedlog pridonosi cilju visoke razine zaštite okoliša u skladu s načelom održivog razvoja kako je utvrđeno u članku 37. Povelje.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Proširenje na kraj proizvodnog lanca nije namijenjeno ostvarivanju prihoda, nego jačanju klimatske djelotvornosti CBAM-a u sprečavanju izmještanja emisija ugljika. Prema procjeni učinka predviđa se da će se zahvaljujući Prijedlogu do 2030. ostvariti godišnji prihodi u iznosu od oko 0,58 milijardi EUR. S obzirom na to da se besplatne dodjele emisijskih jedinica u okviru ETS-a EU-a postupno ukidaju i da se postupno uvodi CBAM, prihodi bi se nakon 2030. trebali i dalje povećavati i do 2035. dosegnuti procijenjenih 0,69 milijardi EUR. Učinak na proračun EU-a procjenjuje se na prosječno 0,2 milijarde EUR godišnje u razdoblju 2028. – 2034. u skladu s prijedlogom Komisije za višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2028. – 2034.

Mjerama poduzetima za uklanjanje rizika od izbjegavanja obveza i mjera pridonijet će se ostvarivanju predviđenih prihoda u praksi.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Prijelazno razdoblje CBAM-a primjenjuje se do kraja 2025., a konačna faza počinje 2026.

Prije isteka prijelaznog razdoblja i u skladu s člankom 30. stavkom 2. Uredbe o CBAM-u Komisija treba podnijeti sveobuhvatno izvješće o preispitivanju Europskom parlamentu i Vijeću o iskustvima stečenima tijekom prijelaznog razdoblja. U tom će se izvješću iznijeti i mogući budući koraci za daljnje revizije i proširenja područja primjene. Osim toga, Europska komisija priprema donošenje niza provedbenih i delegiranih akata kojima će se utvrditi tehnička pravila za funkcioniranje CBAM-a u njegovu trenutnom području primjene.

---

¹⁴ Procjena učinka priložena Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) 2023/956 u pogledu pojednostavnjenja i jačanja mehanizma za ugljičnu prilagodbu na granicama, COM(2025) 87 final.

Komisija će nastaviti pratiti i ocjenjivati provedbu CBAM-a te će o tome izvješćivati u skladu sa zahtjevima Uredbe o CBAM-u.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

Ovom Uredbom obuhvaćene su sljedeće izmjene Uredbe (EU) 2023/956:

Člankom 1. stavkom 1. pojašnjava se primjena Uredbe (EU) 2023/956 nakon njezina uključivanja u Sporazum o EGP-u te se Komisija ovlašćuje za donošenje provedbenih akata radi odgovarajuće izmjene Priloga III. toj uredbi.

Člankom 1. stavkom 1. točkama (c) i (d) predviđa se mogućnost priznavanja prenošenja relevantne pravne stečevine koja se odnosi na tržište električne energije u svrhu zahtjeva za integraciju tržišta električne energije treće zemlje u tržište Unije tržišnim povezivanjem preko memoranduma o razumijevanju između Komisije i te treće zemlje.

Člankom 1. stavkom 1. točkom (e) i člankom 1. stavkom 19. predviđa se mogućnost donošenja delegiranih akata po hitnom postupku u svrhu dodavanja treće zemlje ili područja na popis izuzetih trećih zemalja ili područja u Prilogu III. Uredbi (EU) 2023/956.

Člankom 1. stavkom 1. točkom (e) predviđa se mogućnost da Unija sklapa sporazume s trećim zemljama kako bi se uzeo u obzir mehanizam za određivanje cijene ugljika i uzajamno priznavanje akreditacijskih tijela.

Člankom 1. stavcima 3. i 5. točkom (a) podtočkom 2. i točkom (c) te stavkom 8. točkama (b) i (c) Komisija se ovlašćuje za donošenje delegiranih akata kojima se, u slučajevima u kojima postoje dostatni dokazi koji upućuju na visok rizik od zlorabe, za određenu podskupinu oznaka KN i podrijetla zahtijeva dostavljanje dodatnih dokaza koji pokazuju da se ta zloraba nije ostvarila.

Člankom 1. stavkom 2. i stavkom 6. točkom (c) te stavcima od 21. do 23. točke (b) proširuje se područje primjene Uredbe (EU) 2023/956 na određenu robu na kraju proizvodnog lanca s velikim udjelom čelika i aluminija te se predviđa mogućnost primjene postupno uvedene marže za neke od tih proizvoda.

U članku 1. stavku 4. dodaje se zahtjev da neizravni carinski zastupnik koji podnosi zahtjev za ovlaštenje u svojem zahtjevu navede EORI broj ili drugi nacionalni identifikacijski broj uvoznika koje zastupa.

Člankom 1. stavkom 5. točkom (a) podtočkom 1. i stavkom 8. točkom (a) predviđa se registracija operatora u CBAM registru za utvrđivanje ugrađenih emisija na temelju stvarnih verificiranih emisija.

Člankom 1. stavkom 5. točkama (b) i (c) od ovlaštenog CBAM deklaranta zahtijeva se da prema potrebi dostavi dokaze o mjestu i vremenu proizvodnje robe deklarirane na temelju stvarnih emisija.

U članku 1. stavku 5. točki (b) pojašnjava se da je Komisija ovlaštena za donošenje provedbenih akata o postupcima za preispitivanje CBAM deklaracija.

Člankom 1. stavkom 6. točkom (a) i stavkom 24. predviđa se uključivanje ulaznih materijala (prekursora) u metodologiju za utvrđivanje emisija ugrađenih u robu.

Člankom 1. stavkom 6. točkom (b), stavkom 8. točkom (d) te stavkom 23. predviđa se mogućnost da operator ovlaštenom CBAM deklarantu otkrije samo podskup elemenata podataka potrebnih za izvješćivanje o stvarnim emisijama te njihov izračun i verifikaciju.

U članku 1. stavku 7. pojašnjava se da je Komisija ovlaštena za donošenje provedbenih akata o uvjetima za utvrđivanje kvalifikacija neovisne osobe odgovorne za certificiranje plaćene

cijene ugljika, uključujući dodjelu akreditacije za koju je nadležno nacionalno akreditacijsko tijelo.

U članku 1. stavku 9. točki (b) pojašnjava se da je Komisija ovlaštena za donošenje provedbenih akata za obračun cijene ugljika plaćene u inozemstvu na temelju načela ekvivalentnosti i uzimajući u obzir trud uloženi u ugljične kredite.

U članku 1. stavku 8. točki (c) pojašnjava se da operator može objaviti informacije o verifikaciji emisija ugrađenih u ulazne materijale (prekursore) s drugim operatorom.

Člankom 1. stavkom 9. nadležnim tijelima omogućuje se da zahtijevaju pružanje jamstva u dodatnim slučajevima i da ga, ako ovlaštene CBAM deklarant ne preda dovoljan broj CBAM certifikata, upotrebljavaju za povrat svih nepodmirenih financijskih prilagodaba.

U članku 1. stavku 10. pojašnjava se da je Komisija ovlaštena za donošenje provedbenih akata kojima se utvrđuju postupci verifikacije koje verifikatori trebaju primjenjivati.

U članku 1. stavku 11. pojašnjava se da Komisija ili nadležno tijelo može u okviru preispitivanja CBAM deklaracije zatražiti od ovlaštenog CBAM deklaranta da dostavi dokaze da je uvezena roba proizvedena u deklariranom postrojenju i deklariranom razdoblju proizvodnje.

Člankom 1. stavkom 12. predviđeno je posebno pravilo za izračun cijene CBAM certifikata ako se na dražbovnoj platformi održava samo jedna dražba.

U članku 1. stavku 13. pojašnjava se da se zahtjev da se ovlaštene CBAM deklaranti pobrinu za to da broj CBAM certifikata na njihovu računu u CBAM registru na kraju svakog tromjesečja odgovara najmanje 50 % temelji na godišnjem ciklusu te bi stoga iz tromjesečnog izračuna trebalo isključiti certifikate kupljene u godinama koje nisu kalendarska godina.

Člankom 1. stavkom 14. pojednostavnjuje se postupak ponovne kupnje uklanjanjem sudjelovanja Komisije iz postupka ponovne kupnje.

U članku 1. stavku 15. točki (a) pojašnjava se uloga broja CBAM računa u određivanju osobe odgovorne za preuzimanje obveza u okviru CBAM-a.

Člankom 1. stavkom 15. točkama (b) i (c) omogućuje se nadležnim tijelima da zatraže provjeru točnosti relevantnih carinskih podataka i informacija dostavljenih preko CBAM registra.

Člankom 1. stavkom 15. točkama (a) i (d) Komisija se ovlašćuje za donošenje provedbenih akata kojima se utvrđuju materijalni i kemijski sastav robe te se carinskim tijelima omogućuje da te informacije dostave Komisiji.

Člankom 1. stavkom 16. definira se nova praksa izbjegavanja mjera koja se sastoji od umjetnog prilagođavanja lanaca opskrbe robom kako bi se ostvarila korist od niže zadane vrijednosti.

Člankom 1. stavkom 17. Komisija se ovlašćuje za donošenje delegiranih akata radi uklanjanja robe iz Priloga I. u slučaju ozbiljnih i nepredviđenih okolnosti koje uzrokuju ozbiljnu štetu unutarnjem tržištu Unije.

Člankom 1. stavkom 18. izmjenjuju se ovlasti koje su suzakonodavci dali Komisiji za donošenje delegiranih akata s obzirom na izmjene iz ovog prijedloga.

U članku 1. stavku 20. pojašnjava se da bi se u izvješću o evaluaciji funkcioniranja CBAM-a trebao procijeniti učinak CBAM-a na sektore koji će biti obuhvaćeni u budućnosti te da se izvješću prema potrebi može priložiti zakonodavni prijedlog.

Člankom 1. stavkom 22. mijenja se faktor emisije za uvezenu električnu energiju kako bi se obuhvatila električna energija proizvedena iz svih izvora. Mijenjaju se i uvjeti za primjenu stvarnih emisija ugrađenih u uvezenu električnu energiju kako bi postale fleksibilnije.

Članak 2. sadržava odredbe o stupanju na snagu i primjeni predloženih mjera. Kako bi se omogućilo pravodobno podnošenje prvih CBAM deklaracija do 30. rujna 2027., izmjene metode izračuna faktora emisije za uvezenu električnu energiju i uvjeta za primjenu stvarnih emisija ugrađenih u uvezenu električnu energiju primjenjivat će se na uvoz električne energije od 1. siječnja 2026. Promjene koje je potrebno uvesti u CBAM registar ili pokrenuti na početku kalendarske godine, uključujući proširenje područja primjene na proizvode na kraju proizvodnog lanca, primjenjivat će se od 1. siječnja 2028.

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o izmjeni Uredbe (EU) 2023/956 u pogledu proširenja njezina područja primjene na robu na kraju proizvodnog lanca i mjera za sprečavanje izbjegavanja mjera**

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 192. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹,nakon savjetovanja s Odborom regija²,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Uredba (EU) 2023/956 Europskog parlamenta i Vijeća³ prvotno je osmišljena s ograničenim područjem primjene, kojim je obuhvaćena roba najizloženija riziku od izmještanja emisija ugljika i roba s najvećim emisijama ugljika. Područje primjene te uredbe trebalo bi se postupno proširiti kako bi se obuhvatili proizvodi koji su dalje u lancu vrijednosti robe navedene u njezinu Prilogu I.
- (2) U komunikaciji naslovljenoj „Europski akcijski plan za čelik i metale”⁴ Komisija je kao ciljeve utvrdila proširenje područja primjene mehanizma za ugljičnu prilagodbu na granicama („CBAM”) na određene proizvode na kraju proizvodnog lanca koji imaju velik udio čelika i aluminijske legure te uklanjanje rizika od izbjegavanja mjera i prakse kojima bi se mogli ugroziti ciljevi CBAM-a, uključujući preusmjeravanje robe s visokom razinom emisija iz trećih zemalja na tržište Unije, a da one ne rade na dekarbonizaciji njihove cjelokupne proizvodnje.
- (3) S obzirom na to da se CBAM-om nastoje stvoriti poticaji za smanjenje emisija operatora u trećim zemljama, Unija je predana suradnji s trećim zemljama s niskim i srednjim dohotkom te ih namjerava u okviru vanjske dimenzije europskog zelenog

---

¹ SL C , , str. .

² SL C , , str. .

³ Uredba (EU) 2023/956 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 2023. o uspostavi mehanizma za ugljičnu prilagodbu na granicama (SL L 130, 16.5.2023., str. 52., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/956/oj>).

⁴ Komunikacija o Europskom akcijskom planu za čelik i metale, [COM\(2025\) 125 final](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=celex:52025DC0085)<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=celex:52025DC0085>.

plana⁵ i u skladu s Pariškim sporazumom⁶ podupirati u dekarbonizaciji njihovih proizvodnih sektora. Unija bi trebala i dalje iz svojeg proračuna podupirati te zemlje, posebno najmanje razvijene zemlje, kako bi pridonijela tome da se zajamči njihova prilagodba obvezama iz ove Uredbe. Unija bi trebala i dalje podupirati mjere tih zemalja za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu tim promjenama, među ostalim njihov rad na dekarbonizaciji i transformaciji njihovih industrija unutar gornje granice višegodišnjeg financijskog okvira i financijske potpore koju Unija pruža za međunarodno financiranje borbe protiv klimatskih promjena. To se dodatno naglašava u globalnoj klimatskoj i energetske viziji EU-a⁷, u kojoj se navodi da će EU proaktivno surađivati s partnerima kako bi bolje uskladio svoju unutarnju i vanjsku politiku. Kako se CBAM počne postupno primjenjivati, Unija namjerava jačati partnerstva i podupirati širi rad na ublažavanju klimatskih promjena, među ostalim pružanjem financijske potpore dekarbonizacijskim mjerama zemalja.

- (4) Nakon uključivanja Uredbe (EU) 2023/956 u Sporazum o EGP-u države EFTA-e koje primjenjuju CBAM za potrebe ove Uredbe ne bi se trebale smatrati trećim zemljama te bi ih trebalo izbrisati iz njezina Priloga III. Uspostavilo bi se zajedničko područje CBAM-a na kojem bi se prag u skladu s člankom 2.a Uredbe (EU) 2023/956 zajednički primjenjivao na uvoz u Uniju i na carinska područja država EFTA-e koje primjenjuju CBAM.
- (5) Nakon uključivanja Uredbe (EU) 2023/956 u Sporazum o EGP-u ta bi se uredba trebala primjenjivati na prerađene proizvode od robe navedene u Prilogu I. podrijetlom iz treće zemlje koji su dobiveni postupkom unutarnje proizvodnje iz članka 256. Uredbe (EU) br. 952/2013 ako se ponovno izvoze na carinsko područje države EFTA-e koja je uvela CBAM, pod uvjetom da se uvoze na jedno od tih carinskih područja. Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti za utvrđivanje detaljnih uvjeta za primjenu CBAM-a na takvu robu.
- (6) Nakon uključivanja Uredbe (EU) 2023/956 u Sporazum o EGP-u trebalo bi pojasniti da se ta uredba ne primjenjuje na robu koja je prethodno puštena u slobodni promet na carinskom području država EFTA-e koje su uvele CBAM, pod uvjetom da carinski deklarant u sljedećoj carinskoj deklaraciji navede da je roba prethodno puštena u slobodni promet na carinskom području država EFTA-e.
- (7) Nakon uključivanja Uredbe (EU) 2023/956 u Sporazum o EGP-u države EFTA-e koje primjenjuju CBAM za potrebe ove Uredbe ne bi se trebale smatrati trećim zemljama te bi ih trebalo izbrisati iz njezina Priloga III. Uspostavilo bi se zajedničko područje CBAM-a na kojem bi se prag u skladu s člankom 2.a Uredbe (EU) 2023/956 zajednički primjenjivao na uvoz u Uniju i na carinska područja država EFTA-e koje primjenjuju CBAM.
- (8) Ova se Uredba ne bi trebala primjenjivati na tokove električne energije iz trećih zemalja koji proizlaze iz mjera koje operatori prijenosnih sustava poduzimaju kako bi zajamčili siguran i zaštićen rad svojih mreža, uključujući postupanje u izvanrednim situacijama i s neplaniranim tokovima.
- (9) Odgovarajućim priznavanjem napretka koji su relevantne treće zemlje ostvarile u tržišnom povezivanju elektroenergetskih sustava jamči se da sva vremenski ograničena

---

⁵ Komunikacija „Europski zeleni plan”, [COM\(2019\) 640 final](#).

⁶ SL L 282, 19.10.2016., str. 4.

⁷ Zajednička komunikacija: Globalna klimatska i energetska vizija EU-a: osiguravanje konkurentne uloge Europe na svjetskim tržištima i ubrzanje prelaska na čistu energiju, [JOIN\(2025\) 25 final](#).

izuzeća predviđena ovom Uredbom budu u potpunosti u skladu sa strateškim ciljevima Unije i postignućima tih trećih zemalja. Učinkovita upotreba postojeće elektroenergetske infrastrukture i integracija tržišta električne energije trećih zemalja u unutarnje tržište električne energije Unije ključne su kako bi se smanjili troškovi i za države članice i za relevantne treće zemlje te zajamčila sigurnost opskrbe. Takvo priznavanje trebalo bi se predložiti putem memoranduma o razumijevanju između Komisije i trećih zemalja koje su u potpunosti prenijele relevantnu pravnu stečevinu o tržištu električne energije, što je potvrdila Komisija. U memorandumu o razumijevanju trebalo bi utvrditi vremenski okvir za primjenu izuzeća predviđenog Uredbom (EU) 2023/956, uzimajući pritom u obzir poštovanje relevantnih tržišnih pravila i institucija operatora prijenosnih sustava u skladu s Uredbom (EU) 2019/943 Europskog parlamenta i Vijeća⁸ i Uredbom Komisije (EU) 2015/1222⁹, kao i napredak koji su relevantne zemlje ostvarile u vezi s instrumentima za određivanje cijena ugljika jednakovrijednih ETS-u EU-a u odnosu na proizvodnju električne energije.

- (10) Kako bi se zajamčilo da jedinstveni prag temeljen na masi ne premašuje 1 % emisija ugrađenih u uvezenu robu i prerađene proizvode nakon proširenja područja primjene Uredbe (EU) 2023/956 na proizvode na kraju proizvodnog lanca, godišnju procjenu praga 2027. trebalo bi provesti na temelju podataka o uvozu koji obuhvaćaju robu na kraju proizvodnog lanca obuhvaćenu tim proširenjem.
- (11) CBAM-om se nastoji odgovoriti na rizik od izmještanja emisija ugljika tako što se osigurava da se na proizvode, bez obzira na to uvoze li se ili proizvode u Uniji, primjenjuje jednaka cijena ugljika. Međutim, sve dok politički pristup znatnog broja međunarodnih partnera Unije ne ostvaruje istu razinu klimatskih ambicija, postoji rizik od izmještanja emisija ugljika, koje bi uzrokovalo višu razinu ukupnih emisija nego bez izmještanja tih emisija.
- (12) Do zlouporabe bi moglo doći kad bi akteri iskorištavali mogućnost upotrebe stvarnih emisija u svrhu neopravdanog izbjegavanja, u cijelosti ili djelomično, financijske odgovornosti na temelju CBAM-a i time ugrozili djelotvornost CBAM-a u uklanjanju rizika od izmještanja emisija ugljika u Uniji i postizanju ciljeva klimatske politike Unije.
- (13) Komisija bi trebala pratiti učinak CBAM-a na unutarnje tržište Unije kako bi procijenila rizik od zlouporabe koja narušava djelotvornost CBAM-a i mogući učinak na unutarnje tržište Unije, među ostalim tako da analizira uvozne carinske deklaracije i deklaracije o CBAM-u ili na temelju bilo kojeg relevantnog izvora informacija, među ostalim iz država članica preko razmjena u okviru stručne skupine za CBAM ili drugih relevantnih razmjena.
- (14) Kako bi bilo moguće brzo reagirati ako postoje dokazi koji upućuju na visok rizik od zlouporabe, Komisija bi trebala biti ovlaštena za donošenje delegiranih akata kako bi za upotrebu stvarnih emisija za kombinaciju robe i podrijetla utvrdila informacije koje treba deklarirati, kao i dokaze koji pokazuju da nije došlo do takve zlouporabe. Ako Komisija stekne dovoljno dokaza koji upućuju na visok rizik od zlouporabe, od Komisije bi trebalo zahtijevati da djeluje donošenjem delegiranih akata u roku od tri

---

⁸ Uredba (EU) 2019/943 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o unutarnjem tržištu električne energije (preinaka) (SL L 158, 14.6.2019., str. 54., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/943/oj>).

⁹ Uredba Komisije (EU) 2015/1222 od 24. srpnja 2015. o uspostavljanju smjernica za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima (SL L 197, 25.7.2015., str. 24., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2015/1222/oj>).

mjeseca nakon što se steknu takvi dokazi. Ti uvjeti i dokazi trebali bi biti osmišljeni na proporcionalan način i ne bi trebali nepotrebno opteretiti gospodarske subjekte i uvoznike.

- (15) Kako bi se identificirali uvoznici koje zastupa neizravni carinski zastupnik, zahtjev za ovlaštenje trebao bi sadržavati registracijski i identifikacijski broj gospodarskog subjekta (EORI) ili bilo koju drugu vrstu nacionalnog identifikacijskog broja uvoznika koje zastupa neizravni carinski zastupnik.
- (16) Kako bi se odgovorilo na rizik od pogrešnog deklariranja ugrađenih emisija utvrđenih na temelju stvarnih emisija, Komisiji i nadležnom tijelu trebalo bi dopustiti da od ovlaštenog CBAM deklaranta zatraže da dostavi dokaze o tome da je uvezena roba proizvedena u deklariranom postrojenju i deklariranom razdoblju proizvodnje. Za određenu robu, kao što je roba s heterogenijim intenzitetima emisija, ili samo u određenim slučajevima dokaze bi trebalo zahtijevati u okviru CBAM deklaracije. Komisija bi trebala biti ovlaštena za donošenje provedbenih akata za utvrđivanje robe u odnosu na koju bi se takvi dokazi trebali zahtijevati u okviru CBAM deklaracije, kao i posebnih vrsta dokaza koje treba dostaviti.
- (17) Kako bi se olakšala obrada informacija o operatorima u trećim zemljama, smanjilo administrativno opterećenje operatora i ovlaštenog CBAM deklaranta te olakšalo preispitivanje CBAM deklaracija, registracija operatora trebala bi biti nužan korak za utvrđivanje ugrađenih emisija na temelju stvarnih verificiranih emisija.
- (18) Kako bi se potaknuo usklađen pristup preispitivanju CBAM deklaracija, trebalo bi pojasniti da Komisija može, u okviru provedbenog akta o standardnom formatu CBAM deklaracije, utvrditi postupke za preispitivanje CBAM deklaracija.
- (19) Na emisije iz proizvodnje lomljevine prije upotrebe u Uniji primjenjuje se cijena ugljika jer se u okviru ETS-a EU-a emisije mjere na razini postrojenja. Budući da je za lomljevinu od aluminija i čelika prije upotrebe u skladu s Uredbom (EU) 2023/956 utvrđena nulta stopa emisija, na uvezenu robu u kojoj se kao ulazni materijal upotrebljava lomljevina od aluminija i čelika prije upotrebe primjenjuje se niža cijena ugljika u usporedbi s robom proizvedenom u Uniji, što smanjuje djelotvornost CBAM-a u uklanjanju rizika od izmještanja emisija ugljika za robu navedenu u Prilogu I.
- (20) Kako bi se povećala djelotvornost CBAM-a u uklanjanju rizika od izmještanja emisija ugljika za određenu robu, pri izračunu emisija ugrađenih u robu trebalo bi uzeti u obzir emisije lomljevine od aluminija i čelika prije upotrebe. Budući da je lomljevina prije upotrebe suproizvod koji nenamjerno nastaje u postupku proizvodnje metalne robe i koji se odmah može ponovno upotrijebiti u proizvodnom postupku, ne smatra se da postoji rizik od izmještanja emisija ugljika. Stoga bi se emisije lomljevine od aluminija prije upotrebe i lomljevine od čelika prije upotrebe trebale uzeti u obzir samo ako se upotrebljavaju kao prekursori za robu navedenu u Prilogu I. ovoj Uredbi. Komisija bi trebala zajamčiti da se ne izbjegavaju praćenje, izvješćivanje i verifikacija emisija ugrađenih u lomljevinu prije upotrebe koja se upotrebljava kao ulazni materijal (prekursor), među ostalim tako da se lomljevina prije upotrebe pogrešno prijavljuje kao lomljevina nakon upotrebe kako bi se utvrdile niže ugrađene emisije.
- (21) Kako bi se olakšala primjena Uredbe (EU) 2023/956, Unija može u kontekstu provedbene uredbe za obračun cijene ugljika plaćene u inozemstvu razmotriti ugljične kredite iz članka 6. Pariškog sporazuma.
- (22) Trebalo bi pojasniti da, zbog poslovno osjetljive prirode nekih elemenata podataka potrebnih za izvješćivanje, izračun i verifikaciju stvarnih emisija, operator može

odlučiti otkriti samo sažetak tih elemenata koji su potrebni za utvrđivanje i verifikaciju ugrađenih emisija i primjenu uvjeta za upotrebu stvarnih emisija za relevantne kombinacije robe i podrijetla. Od ovlaštenog CBAM deklaranta trebalo bi se zahtijevati da vodi evidenciju samo o otkrivenim informacijama.

- (23) Postavljaju se pitanja u vezi s upotrebom stvarnih emisija ugrađenih u robu na kraju proizvodnog lanca proizvedenu od više ulaznih materijala (prekursora) i ako ti materijali pripadaju različitim sektorima u kojima se primjenjuje CBAM ili sektorima koji nisu obuhvaćeni područjem primjene ove Uredbe. Ta roba obično ima dulje i složenije globalne lance vrijednosti, a njezina proizvodnja uključuje više faza. Pribavljanje provjerenih informacija o stvarnim emisijama njihovih ulaznih materijala (prekursora) bit će administrativno teško, što bi pak destimuliralo upotrebu stvarnih emisija. Kako bi se odgovorilo na ta pitanja, upotrebu zadanih vrijednosti za tu određenu robu trebalo bi olakšati neprimjenjivanjem marže, ne dovodeći u pitanje okolišni integritet CBAM-a.
- (24) Budući da se dokumentacija o cijeni ugljika može certificirati prije uvoza robe u Uniju, nije primjereno zahtijevati da osoba koja certificira informacije sadržane u dokumentaciji o cijeni ugljika bude neovisna o ovlaštenom CBAM deklarantu.
- (25) Budući da se za odbijanje cijene ugljika koja je stvarno plaćena u trećoj zemlji ugrađene emisije moraju temeljiti na stvarnim verificiranim emisijama i s obzirom na to da se certificiranje dokumentacije o cijeni ugljika mora temeljiti na prethodnoj verifikaciji ugrađenih emisija, verifikacija ugrađenih emisija i certificiranje cijene ugljika plaćene na te emisije usko su povezani i moguće je da ih provode iste osobe. Nadalje, na certificiranje cijene ugljika trebalo bi primjenjivati sličnu kontrolu i nadzor kao i na verifikaciju emisija. Stoga bi trebalo pojasniti da je Komisija ovlaštena za donošenje provedbenih akata koji se odnose na uvjete za utvrđivanje kvalifikacija osobe odgovorne za certificiranje, preko CBAM registra, informacija sadržanih u dokumentaciji o cijeni ugljika, uključujući dodjelu akreditacije koju provodi nacionalno akreditacijsko tijelo, te koji obuhvaćaju potrebne postupke certificiranja i razmjenu informacija.
- (26) Kako bi se olakšala verifikacija ugrađenih emisija u slučaju složene robe, trebalo bi pojasniti da bi operatori trebali moći dijeliti informacije, među ostalim o verifikaciji emisija ugrađenih u ulazne materijale (prekursore), s drugim operatorima.
- (27) Kako bi se uvjerila u financijski položaj podnositelja zahtjeva ili ovlaštenog CBAM deklaranta, nadležnim tijelima trebalo bi dopustiti da zahtijevaju pružanje jamstva i u drugim slučajevima uz slučajeve u kojima podnositelj zahtjeva nije imao poslovni nastan u dvije financijske godine koje prethode godini u kojoj je podnesen zahtjev. Kako bi se zaštitila pravilna naplata prihoda, primjereno je i omogućiti nadležnim tijelima da iskoriste pruženo jamstvo ako ovlašteni CBAM deklarant ne ispuni svoju obvezu da na kraju svakog tromjesečja ima broj CBAM certifikata koji odgovara 50 % emisija ugrađenih u robu koju je uvezao u Uniju od početka godine.
- (28) Trebalo bi pojasniti da je, kako bi se nacionalnim akreditacijskim tijelima, Komisiji i nadležnim tijelima omogućilo da kontroliraju i prate verifikatore, potrebno utvrditi postupke verifikacije koje verifikatori trebaju primjenjivati.
- (29) Kako bi se očuvala djelotvornost cijene CBAM certifikata kao mjere za sprečavanje izmještanja emisija ugljika, Komisija je treba izračunati na temelju tjednih prosjeka emisijskih jedinica koje se prodaju na dražbi u EU-ovu sustavu trgovanja emisijama („ETS EU-a”). Kako bi se zajamčilo da cijena CBAM certifikata uvijek odgovara

cijenama iz ETS-a EU-a, primjereno je predvidjeti posebno pravilo izračuna za kalendarske tjedne u kojima se na dražbovnoj platformi održava samo jedna dražba.

- (30) Ovlašteni CBAM deklaranti iznad jedinstvenog praga temeljenog na masi trebaju od 2027. nadalje osiguravati da broj CBAM certifikata na njihovu računu u CBAM registru na kraju svakog tromjesečja odgovara najmanje 50 % emisija ugrađenih u robu uvezenu od početka te godine. Budući da se to pravilo temelji na godišnjem ciklusu, o kojem ovisi ograničenje ponovne kupnje CBAM certifikata, primjereno je iz broja CBAM certifikata na koje utječe tromjesečni izračun isključiti certifikate kupljene u godinama koje nisu ta kalendarska godina.
- (31) Kako bi se pojednostavnio postupak ponovne kupnje, povećala učinkovitost postupka i smanjilo administrativno opterećenje i istodobno održavao sigurnosni integritet i pouzdani nadzor, ovlaštenom CBAM deklarantu trebalo bi dopustiti da nadležno tijelo izravno od njega ponovno kupi višak CBAM certifikata.
- (32) Za određenu robu, kao što su udio klinkera u cementu, udio dušika u gnojivima ili legirni elementi čelika, materijal i kemijski sastav robe važan su faktor za utvrđivanje ugrađenih emisija. Kako bi se odgovorilo na rizik od pogrešnog deklariranja ugrađenih emisija utvrđenih na temelju stvarnih emisija za određenu robu s većom heterogenosti intenziteta emisija, Komisija bi trebala biti ovlaštena za donošenje provedbenih akata radi utvrđivanja materijalnog i kemijskog sastava robe u carinskoj deklaraciji.
- (33) Kako bi se omogućilo da carinska tijela dostave nadležnim tijelima i Komisiji sve carinske informacije i podatke potrebne za provedbu Uredbe (EU) 2023/956, potrebno je utvrditi relevantnu popratnu dokumentaciju, informacije i podatke, uključujući obrazac za zaključenje postupka, koje carinska tijela trebaju dostaviti.
- (34) Trebalo bi pojasniti da bi se broj CBAM računa naveden u carinskoj deklaraciji, obrascu za zaključenje postupka, izjavi o primitku ili bilo kojoj drugoj relevantnoj carinskoj ispravi u trenutku puštanja robe u slobodni promet trebao upotrebljavati za određivanje osobe odgovorne za preuzimanje obveza utvrđenih u ovoj Uredbi.
- (35) Kako bi se zajamčila točnost carinskih podataka i informacija dostupnih nadležnim tijelima u CBAM registru, nadležnim tijelima trebalo bi omogućiti da od carinskih tijela ili Komisije zatraže potvrdu tih informacija. Komisija bi trebala biti ovlaštena za donošenje provedbenih akata kojima se utvrđuje opseg tih informacija te učestalost, vremenski raspored i način priopćivanja tih informacija.
- (36) Kako bi se spriječila praksa koja bi mogla ugroziti postizanje ciljeva CBAM-a, Komisija bi na razini Unije trebala kontinuirano pratiti praksu izbjegavanja mjera koja se sastoji od umjetnog prilagođavanja lanca opskrbe robom kako bi se izbjegle obveze utvrđene u Uredbi (EU) 2023/956.
- (37) Kako bi bilo moguće brzo reagirati u slučaju ozbiljnih i nepredvidivih posljedica uključivanja određene robe u područje primjene CBAM-a koje uzrokuju ozbiljnu štetu unutarnjem tržištu Unije, Komisija bi trebala biti ovlaštena za donošenje delegiranih akata radi uklanjanja određene robe iz područja primjene Uredbe (EU) 2023/956.

- (38) Radi bolje usklađenosti s kombiniranom nomenklaturom („KN”) utvrđenom u Uredbi Vijeća (EEZ) br. 2658/87¹⁰ trebalo bi pojasniti opis određenih oznaka KN iz Priloga I. Uredbi (EU) 2023/956.
- (39) Postupnim ukidanjem prijelazne besplatne dodjele emisijskih jedinica na temelju Direktive 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹¹, kojom se uspostavlja sustav trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije („ETS EU-a”), i postupnim uvođenjem CBAM-a rizik od izmještanja emisija ugljika vjerojatno će prijeći sa sektora na početku proizvodnog lanca koji su trenutačno obuhvaćeni CBAM-om na proizvode na kraju proizvodnog lanca. Kako bi se očuvala djelotvornost ciljeva CBAM-a, stoga je potrebno proširiti područje primjene Uredbe (EU) 2023/956 na proizvode koji su dalje u lancu vrijednosti.
- (40) U skladu s Europskim akcijskim planom za čelik i metale, proširenje područja primjene Uredbe (EU) 2023/956 trebalo bi biti usmjereno na sektore metala i robu koji sadržavaju znatan udio proizvoda obuhvaćenih CBAM-om. Stoga bi se njime trebala obuhvatiti roba na kraju proizvodnog lanca s velikim udjelom čelika i aluminija koja se prema broju, vrijednosti i količini najviše uvozi u Uniju i koja je izložena najvećem riziku od izmještanja emisija ugljika. Sektori čelika i aluminija pokazuju i najveću tehničku izvedivost kad je riječ o izračunu stvarnih emisija ugrađenih u robu.
- (41) Odabir robe na kraju proizvodnog lanca s velikim udjelom čelika i aluminija trebao bi se temeljiti na jasno definiranim kriterijima i pragovima koji su u skladu s rizikom od izmještanja emisija ugljika koji je povezan sa svakim proizvodom, uključujući njihov udio ugrađenih emisija, njihovu klimatsku važnost i tehničku izvedivost njihova uključivanja u područje primjene Uredbe (EU) 2023/956. Rizik od izmještanja emisija ugljika trebalo bi uzeti u obzir i u odnosu na utrživost proizvoda i u vezi s usporedbom troška ugljika ugrađenog u ulazne materijale proizvoda (prekursore) i ukupne dodane vrijednosti proizvoda. Na temelju istih kriterija Komisija bi u budućnosti trebala procijeniti proširenje područja primjene te uredbe na dodatnu robu na kraju proizvodnog lanca i predstaviti svoje zaključke u izvješću Europskom parlamentu i Vijeću.
- (42) U skladu s načelima i metodama izračuna primjenjivima na drugu robu, emisije ugrađene u robu na kraju proizvodnog lanca trebale bi se izračunavati na temelju stvarnih emisija koje je verificirao verifikator ili upućivanjem na zadane vrijednosti koje je izračunala i stavila na raspolaganje Komisija. Budući da su granice sustava proizvodnih procesa ograničene na granice sustava proizvodnih procesa obuhvaćenih ETS-om EU-a, pripisivanje emisija ugrađenih u robu na kraju proizvodnog lanca trebalo bi se ograničiti na emisije sadržane u ulaznim materijalima (prekursorima). U izračunu ugrađenih emisija trebalo bi uzeti u obzir ulazne materijale (prekursore) robe na kraju proizvodnog lanca koji nisu navedeni u Prilogu II. Uredbi (EU) 2023/956.
- (43) Kod ograničenog broja robe na kraju proizvodnog lanca ugrađene emisije mogu, ovisno o sastavu materijala robe, biti u potpunosti izvan područja primjene CBAM-a. Stoga je potrebno utvrditi da roba na kraju proizvodnog lanca koja je izrađena

---

¹⁰ Uredba Vijeća (EEZ) br. 2658/87 od 23. srpnja 1987. o tarifnoj i statističkoj nomenklaturi i o Zajedničkoj carinskoj tarifi (SL L 256, 7.9.1987., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1987/2658/oj>).

¹¹ Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj>).

isključivo od materijala koji nisu obuhvaćeni područjem primjene CBAM-a ne bi trebala biti obuhvaćena područjem primjene Priloga I. Uredbi (EU) 2023/956.

- (44) Postavljaju se pitanja u vezi s upotrebom stvarnih emisija ugrađenih u robu na kraju proizvodnog lanca proizvedenu od više ulaznih materijala (prekursora) i ako ti materijali pripadaju različitim sektorima u kojima se primjenjuje CBAM ili sektorima koji nisu obuhvaćeni područjem primjene ove Uredbe. Ta roba obično ima dulje i složenije globalne lance vrijednosti, a njezina proizvodnja uključuje više faza. Pribavljanje provjerenih informacija o stvarnim emisijama njihovih ulaznih materijala (prekursora) bit će administrativno teško, što bi pak destimuliralo upotrebu stvarnih emisija. Kako bi se odgovorilo na ta pitanja, upotrebu zadanih vrijednosti za tu određenu robu trebalo bi olakšati neprimjenjivanjem marže, ne dovodeći u pitanje okolišni integritet CBAM-a.
- (45) Pojavljuju se posebni izazovi povezani s upotrebom stvarnih emisija ugrađenih u robu na kraju proizvodnog lanca obuhvaćenu sektorima „željezo i čelik”, „aluminij” i „kombinirana metalna roba” iz Priloga I. Uredbi (EU) 2023/956. Zbog poteškoća u prikupljanju podataka duž lanca opskrbe za neke komponente te robe, specifične ugrađene emisije sve robe obuhvaćene tim odjeljcima trebalo bi izračunati kao funkciju ugrađenih emisija ulaznih materijala (prekursora) sadržanih u toj robi.
- (46) Metodu koja se upotrebljava za izračun emisijskog faktora uvezene električne energije trebalo bi izmijeniti kako bi se uzela u obzir električna energija proizvedena iz svih izvora, uključujući izvore nefosilnih goriva. Stoga bi Komisija trebala izračunati i staviti na raspolaganje revidirane zadane vrijednosti za uvezenu električnu energiju.
- (47) Kako bi se jamčio metodološki dosljedan pristup u odnosu na zadane vrijednosti koje se primjenjuju na neizravne emisije, trebalo bi pojasniti da bi se alternativna zadana vrijednost za neizravne emisije za koju treća zemlja ili skupina trećih zemalja može dokazati da je niža od one koju je utvrdila Komisija trebala temeljiti na istoj metodi izračuna kao i zadane vrijednosti za neizravne emisije koje je utvrdila Komisija.
- (48) Radi lakšeg utvrđivanja emisija ugrađenih u električnu energiju na temelju stvarnih emisija, uvjeti za primjenu stvarnih emisija ugrađenih u uvezenu električnu energiju trebali bi biti fleksibilniji. Trebalo bi pojasniti da se mogu upotrebljavati određeni ugovori o kupnji energije sklopljeni između posrednika. Nadalje, s obzirom na praktične poteškoće pri dokazivanju nepostojanja fizičkog zagušenja mreže u bilo kojoj točki mreže u trenutku uvoza, taj kriterij, kao i alternativni kriterij za dokazivanje izravne veze s prijenosnim sustavom Unije, trebalo bi ukloniti. Naposljetku, ne bi trebalo biti potrebno dokazati jamčenu nominaciju dodijeljenog interkonekcijskog kapaciteta ako se prijenosni kapacitet dodjeljuje implicitnom dodjelom kapaciteta.
- (49) Zbog poslovno osjetljive prirode nekih elemenata podataka na kojima se temelji verifikacija ugrađenih emisija, izvješće o verifikaciji trebalo bi sadržavati samo informacije koje su potrebne za utvrđivanje emisija ugrađenih u robu. Informacije o emisijama koje ispušta postrojenje ili o robi koja nije obuhvaćena područjem primjene ove Uredbe, iako se na nju ipak primjenjuje obveza preispitivanja verifikatora, ne bi trebale biti uključene u izvješće o verifikaciji.
- (50) Kako bi se izmijenili određeni elementi Uredbe (EU) 2023/956 koji nisu ključni, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije u vezi s uklanjanjem robe iz područja primjene Priloga I., prema potrebi, zbog ozbiljne štete na unutarnjem tržištu Unije

uzrokovane ozbiljnim i nepredvidivim okolnostima te dok te ozbiljne i nepredvidive okolnosti ne prođu. Osobito, kako bi omogućili ravnopravno sudjelovanje u izradi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće trebali bi primati sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te bi njihovi stručnjaci trebali sustavno imati pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji bave izradom delegiranih akata.

- (51) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe ne mogu dostatno ostvariti države članice, a to je proširenje mehanizma koji je Unija uspostavila radi sprečavanja rizika od izmještanja emisija ugljika, što bi dovelo do smanjenja globalnih emisija ugljika, te uklanjanje rizika od izbjegavanja mjera i od praksi koje bi mogle narušiti ciljeve CBAM-a, nego se zbog njihova opsega ili učinaka mjera ti ciljevi na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (52) Uredbu (EU) 2023/956 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti.
- (53) Kako bi se za utvrđivanje emisija ugrađenih u električnu energiju omogućilo podnošenje prvih CBAM deklaracija do 30. rujna 2027. na temelju ove Uredbe, izmjene metode za izračun emisijskog faktora uvezene električne energije i uvjeta primjene stvarnih emisija ugrađenih u uvezenu električnu energiju trebale bi se primjenjivati na uvoz električne energije od 1. siječnja 2026. Kako bi se omogućila dostatna predvidljivost, proširenje područja primjene Priloga I. Uredbi (EU) 2023/956 i na ulazne materijale (prekursore) navedene u Prilogu VIII. trebalo bi se primjenjivati od 1. siječnja 2028.
- (54) Uredbu (EU) 2023/956 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,
- DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Izmjene Uredbe (EU) 2023/956

Uredba (EU) 2023/956 mijenja se kako slijedi:

1. članak 2. mijenja se kako slijedi:

- (a) umeće se sljedeći stavak 2.a:

„2.a. Nakon uključivanja u Sporazum o EGP-u ova se Uredba primjenjuje i na prerađene proizvode od robe navedene u Prilogu I. podrijetlom iz treće zemlje koji su dobiveni postupkom unutarnje proizvodnje iz članka 256. Uredbe (EU) br. 952/2013 ako se ponovno izvoze na carinsko područje Norveške ili Islanda, pod uvjetom da se uvoze u te zemlje.

Komisija može donijeti provedbene akte kojima se utvrđuju detaljni uvjeti za primjenu CBAM-a na takve proizvode. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 29. stavka 2. ove Uredbe.”;

- (b) u stavku 4. dodaje se sljedeći podstavak:

„Nakon uključivanja u Sporazum o EGP-u, odstupajući od stavaka 1. i 2., ova se Uredba ne primjenjuje na robu podrijetlom iz trećih zemalja koja je prethodno puštena u slobodni promet na carinskom području država EFTA-e koje su uvele CBAM, pod

uvjetom da carinski deklarant u sljedećoj carinskoj deklaraciji podnesenoj na carinskom području Unije navede da je roba prethodno puštena u slobodni promet na carinskom području tih država EFTA-e i pod uvjetom da, na zahtjev carinskog tijela, carinski deklarant stavi na raspolaganje dokumentaciju ili informacije kojima se dokazuje da je roba prethodno puštena u slobodni promet na carinskom području dotičnih država EFTA-e. Carinski deklarant snosi odgovornost za dostupnost tog dokaza u trenutku podnošenja carinske deklaracije.”;

(c) umeće se sljedeći stavak 7.a:

„Ako treća zemlja zatraži da se njezino tržište električne energije integrira u tržište Unije tržišnim povezivanjem u skladu s međunarodnim sporazumom, Komisija može, kad utvrđuje da je relevantna treća zemlja u potpunosti prenijela pravnu stečevinu o tržištu električne energije, s tom trećom zemljom sklopiti memorandum o razumijevanju.

U memorandumu o razumijevanju iz prvog podstavka utvrđuje se vremenski okvir za primjenu izuzeća predviđenog člankom 2. stavkom 7. i vremenski okvir za provedbu instrumenta za određivanje cijene ugljika istovjetnog EU sustavu trgovanja emisijama, u mjeri u kojoj se to odnosi na proizvodnju električne energije.”;

(d) stavak 8. zamjenjuje se sljedećim:

„Treća zemlja ili područje koji ispunjavaju sve uvjete utvrđene u stavku 7. navode se u točki 2. Priloga III. Pri procjeni ispunjenosti uvjeta iz stavka 7. ovog članka Komisija uzima u obzir napredak u skladu s vremenskim okvirom utvrđenim u memorandumu o razumijevanju iz članka 2. stavka 7.a.”;

(e) stavci 11. i 12. zamjenjuju se sljedećim:

„11. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 28. radi izmjene popisa trećih zemalja ili područja navedenih u točki 1. ili 2. Priloga III. dodavanjem ili uklanjanjem određene treće zemlje ili područja, ovisno o tome jesu li u odnosu na tu treću zemlju ili područje ispunjeni uvjeti iz stavka 6., 7. ili 9. ovog članka, ili zbog uključivanja CBAM-a u Sporazum o EGP-u. U slučaju dodavanja treće zemlje na popis trećih zemalja ili područja navedenih u točki 2. Priloga III., ako za to postoje krajnje hitni razlozi, na delegirane akte donesene na temelju ovog stavka primjenjuje se postupak predviđen člankom 28.a.

Unija može sklapati sporazume s trećim zemljama ili područjima kako bi se za potrebe primjene članka 9. uzeli u obzir mehanizmi određivanja cijena ugljika u tim zemljama ili područjima i uzajamno priznavanje akreditacijskih tijela trećih zemalja za akreditaciju pravne osobe kao verifikatora u skladu s člankom 18.”;

2. u članku 2.a stavku 3. dodaje se sljedeći podstavak:

„Za procjenu za 2027. koju treba provesti do 30. travnja 2027. Komisija upotrebljava podatke o uvozu robe iz Priloga I. ovoj Uredbi i Priloga I. Uredbi (EU) XX/XX [Uredba o izmjeni]”;

3. u članku 3. dodaje se sljedeća točka 35.:

„35. „zlouporaba” znači praksa koja se provodi kako bi se ostvarila korist nepropisnim izbjegavanjem, u cijelosti ili djelomično, financijskih obveza u okviru CBAM-a, čime se ugrožava djelotvornost CBAM-a u uklanjanju rizika od izmještanja emisija ugljika u EU-u.”;

4. u članku 5. stavku 5. točka (h) zamjenjuje se sljedećim:

„(h) EORI broj ili drugi nacionalni identifikacijski broj, imena i podatke za kontakt osoba u čije ime postupa podnositelj zahtjeva, ako je to primjenjivo”;

5. članak 6. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 2. mijenja se kako slijedi:

1. točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) ukupne emisije ugrađene u robu iz točke (a) ovog stavka, izražene u tonama emisija CO₂e po megavatsatu električne energije ili, za drugu robu, u tonama emisija CO₂e po toni svake vrste robe, izračunane u skladu s člankom 7. i, ako se ugrađene emisije utvrđuju na temelju stvarnih emisija koje je dostavio operator preko CBAM registra u skladu s člankom 10., verificirane u skladu s člankom 8.”;

2. dodaju se sljedeće točke (e) i (f):

„(e) ako je to primjenjivo u svrhu otklanjanja rizika od pogrešnog deklariranja koji proizlazi iz nedostatka sljedivosti u lancu opskrbe, dokaze da je roba uvezena tijekom prethodne kalendarske godine proizvedena u deklariranom postrojenju i u trenutku proizvodnje navedenom u CBAM deklaraciji;

(f) ako se, u skladu s delegiranim aktom donesenim u skladu sa stavkom 7., ugrađene emisije utvrđuju na temelju stvarnih emisija za kombinaciju robe i podrijetla koji su izloženi visokom riziku od zlouporabe, dokaze da se visoki rizik od zlouporabe nije ostvario.”;

(b) u stavku 6. prva rečenica zamjenjuje se sljedećim:

„Komisija je ovlaštena za donošenje provedbenih akata u vezi sa standardnim formatom CBAM deklaracije, što uključuje detaljne informacije za svako postrojenje i zemlju podrijetla ili drugu treću zemlju i vrstu robe koje treba navesti kako bi se potkrijepili ukupni iznosi iz stavka 2. ovog članka, posebno u odnosu na ugrađene emisije, plaćenu cijenu ugljika, zadane cijene ugljika za potrebe članka 9. stavka 4., postupak za podnošenje CBAM deklaracije preko CBAM registra, uključujući postupke preispitivanja CBAM deklaracija u skladu s člankom 19., te u vezi s mehanizmima za predaju CBAM certifikata na koje se upućuje u stavku 2. točki (c) ovog članka, u skladu s člankom 22. stavkom 1., posebno u odnosu na postupak i odabir certifikata koje treba predati, a koji provodi ovlašteni CBAM deklarant.”;

(c) dodaju se sljedeći stavci 6.a i 7.:

„6.a Komisija je ovlaštena za donošenje provedbenih akata u vezi s identifikacijom robe ili kombinacije robe i podrijetla za koje se dokazi trebaju uključiti u CBAM deklaraciju u skladu sa stavkom 2. točkom (e), kao i u vezi s posebnom vrstom dokaza koje treba dostaviti. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 29. stavka 2.

7. Komisija na razini Unije prati učinak CBAM-a na unutarnje tržište Unije. Ako Komisija, uzimajući u obzir relevantne informacije, među ostalim iz carinskih uvoznih deklaracija i CBAM deklaracija, utvrdi da postoji dovoljno dokaza koji upućuju na visok rizik od zlouporabe za kombinaciju robe i podrijetla, o tim rizicima može obavijestiti uvoznike i ovlaštene CBAM deklarante te nadležna tijela i carinska tijela s ciljem povećanja njihove razine kontrole te je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 28. radi dopune ove Uredbe utvrđivanjem metoda za identifikaciju kombinacije robe i podrijetla, informacija koje treba deklarirati za

upotrebu stvarnih emisija za te kombinacije robe i podrijetla te dokaza koje treba dostaviti kako bi se dokazalo da nije došlo do zlouporabe.

Komisija donosi delegirane akte iz prvog podstavka u roku od tri mjeseca od utvrđivanja da postoje dostatni dokazi koji upućuju na visok rizik od zlouporabe.”;

6. članak 7. mijenja se kako slijedi:

(a) umeće se sljedeći stavak 2.a:

„2.a. Emisije ugrađene u ulazne materijale (prekursore) navedene u Prilogu VIII. uzimaju se u obzir pri utvrđivanju emisija ugrađenih u robu.”;

(b) stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:

„5. Ovlašteni CBAM deklarant vodi evidenciju o informacijama otkrivenima u skladu s člankom 10. stavkom 7. koje su nužne za izračun ugrađenih emisija u skladu sa zahtjevima utvrđenima u Prilogu V. Ta evidencija mora biti dovoljno detaljna kako bi se Komisiji i nadležnom tijelu omogućilo preispitivanje CBAM deklaracije u skladu s člankom 19. stavkom 2.”;

(c) u stavku 7. dodaje se sljedeći podstavak:

„Provedbeni akti iz prvog podstavka mogu sadržavati popis robe na kraju proizvodnog lanca na koju se zbog složenosti lanca opskrbe i ne dovodeći u pitanje okolišni integritet CBAM-a ne primjenjuje marža.”;

7. članak 9. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 2. mijenja se kako slijedi:

1. treća rečenica zamjenjuje se sljedećim:

„Informacije sadržane u toj dokumentaciji ovjerava osoba koja je neovisna o tijelima treće zemlje.”;

2. dodaje se sljedeći podstavak:

„Neovisna osoba iz prvog podstavka može biti pravna osoba koju je nacionalno akreditacijsko tijelo akreditiralo za odgovarajući opseg akreditacije.”;

(b) stavak 5. mijenja se kako slijedi:

1. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Komisija je ovlaštena za donošenje provedbenih akata, na temelju načela ekvivalentnosti, koji se odnose na konverziju godišnje prosječne cijene ugljika koja je stvarno plaćena u skladu sa stavkom 1. ovog članka i godišnjih zadanih cijena ugljika određenih u skladu sa stavkom 4. ovog članka u odgovarajuće smanjenje broja CBAM certifikata koje treba predati. Tim se aktima reguliraju i konverzija cijene ugljika izražene u stranoj valuti u eure prema godišnjem prosječnom deviznom tečaju, traženi dokazi o stvarnom plaćanju cijene ugljika, primjeri svih relevantnih rabata ili drugih oblika naknade iz stavka 1. ovog članka, kvalifikacije neovisne osobe iz stavka 2. ovog članka i uvjeti za utvrđivanje kvalifikacija i neovisnosti te osobe. Kvalifikacije navedene u prethodnom stavku uključuju dodjelu akreditacije koju provodi nacionalno akreditacijsko tijelo, specifikaciju postupaka certificiranja i odgovarajuću razmjenu informacija između neovisne osobe, nacionalnih akreditacijskih tijela, Europske komisije i nadležnih tijela. Komisija je ovlaštena i za reguliranje uvjeta za odbitak ugljičnih kredita u skladu s člankom 6. Pariškog sporazuma. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 29. stavka 2.

2. dodaje se sljedeći podstavak:

„Kvalifikacije iz prvog podstavka uključuju dodjelu akreditacije koju provodi nacionalno akreditacijsko tijelo, specifikaciju postupaka certificiranja i odgovarajuće razmjene informacija između neovisne osobe, nacionalnih akreditacijskih tijela, Komisije i nadležnih tijela.”;

8. članak 10. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Kako bi se omogućila verifikacija ugrađenih emisija na temelju stvarnih emisija i, prema potrebi, utvrđivanje cijene ugljika plaćene u trećoj zemlji, Komisija na zahtjev operatora postrojenja koje se nalazi u trećoj zemlji registrira informacije o tom operatoru i njegovu postrojenju u CBAM registru iz članka 14.”;

(b) u stavku 5. dodaje se sljedeća točka (e):

„(e) osigurati, ako je to primjenjivo u skladu s člankom 6. stavkom 7., ispunjenje uvjeta utvrđenih za upotrebu stvarnih emisija za relevantne kombinacije robe i podrijetla.”;

(c) u stavku 7. prva rečenica zamjenjuje se sljedećim:

„Operator može ovlaštenom CBAM deklarantu ili drugom operatoru otkriti informacije o uvjetima za upotrebu stvarnih emisija za relevantne kombinacije robe i podrijetla u skladu s člankom 6. stavkom 7., verifikaciju ugrađenih emisija i cijenu ugljika plaćenu u trećoj zemlji iz stavka 5. ovog članka.”;

(d) u stavku 7. druga rečenica zamjenjuje se sljedećim:

„Operator može ovlaštenom CBAM deklarantu otkriti samo sažetak informacija sadržanih u stavku 5. točkama (a), (b), (c) i (e). Ovlašteni CBAM deklarant ima pravo upotrijebiti te otkrivene informacije kako bi ispunio obvezu iz članka 8.

Ako ovlašteni CBAM deklarant odluči podnijeti CBAM deklaraciju na temelju tih otkrivenih informacija, ovlašteni CBAM deklarant ostaje odgovoran za predaju točnog broja CBAM certifikata u skladu s člankom 22. stavkom 1.”;

9. članak 17. mijenja se kako slijedi:

(a) umeće se sljedeći stavak 5.a:

„5.a Odstupajući od stavka 5., ako nadležno tijelo utvrdi da podnositelj zahtjeva ili ovlašteni CBAM deklarant ne dokazuje financijsku sposobnost za ispunjavanje svojih obveza u skladu s ovom Uredbom, među ostalim jer nije ispunio zahtjev utvrđen u članku 22. stavku 2., nadležno tijelo može zahtijevati pružanje jamstva.

Nadležno tijelo određuje iznos takvog jamstva na razini iznosa izračunanog kao ukupna vrijednost broja CBAM certifikata koje bi ovlašteni CBAM deklarant morao predati u skladu s člankom 22. u odnosu na jedno od sljedećeg:

(a) uvoz robe prijavljen u skladu s člankom 5. stavkom 5. točkom (g);

(b) količinu uvezene robe deklariranu u carinskoj deklaraciji i druge relevantne informacije dostupne nadležnom tijelu iz prethodne dvije kalendarske godine; ili

(c) procjenu kao da je jedinstveni prag temeljen na masi premašen za prosjek koji odgovara relevantnim sektorima obuhvaćenima ovom Uredbom.

Jamstvo se pruža u obliku bankovnog jamstva financijske institucije koja posluje u Uniji, plativog na prvi zahtjev, ili u drugom obliku jamstva kojim se daje istovjetno osiguranje.”;

(b) stavak 7. zamjenjuje se sljedećim:

„7. Ako se zahtijeva jamstvo u skladu sa stavkom 5., nadležno tijelo vraća jamstvo odmah nakon 30. rujna druge godine u kojoj je ovlaštenu CBAM deklarant predao CBAM certifikate u skladu s člankom 22.

Ako se zahtijeva jamstvo u skladu sa stavkom 5.a, nadležno tijelo vraća jamstvo odmah nakon 30. rujna druge godine u kojoj je ovlaštenu CBAM deklarant predao CBAM certifikate u skladu s člankom 22. Neovisno o prethodno navedenom, nadležno tijelo može odlučiti produljiti trajanje jamstva ako je takvo produljenje opravdano.

Ako ovlaštenu CBAM deklarant ne preda dovoljan broj CBAM certifikata u skladu s člankom 22. i ako nadležno tijelo donese odluku u skladu s člankom 19. stavkom 5., nadležno tijelo upotrebljava podneseno jamstvo za namirenje nepodmirenih financijskih prilagodaba.

Nadležno tijelo određuje iznos koji treba namiriti na temelju broja certifikata koje je trebalo predati i cijene certifikata na datum donošenja odluke.”;

10. u članku 18. stavku 3. dodaje se sljedeća rečenica:

„U tim delegiranim aktima navode se i postupci verifikacije koje verifikatori trebaju primjenjivati.”;

11. u članku 19. umeće se sljedeći stavak 2.a:

„2.a. Ako se ugrađene emisije utvrđuju na temelju stvarnih emisija, Komisija ili nadležno tijelo države članice u kojoj CBAM deklarant ima poslovni nastan može, u okviru preispitivanja CBAM deklaracije, zatražiti od ovlaštenog CBAM deklaranta da dostavi dokaz da je uvezena roba proizvedena u postrojenju iz CBAM deklaracije.”;

12. članak 21. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. drugi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Za kalendarske tjedne u kojima na dražbovnoj platformi nema dražbe cijena CBAM certifikata jednaka je prosjeku zaključnih cijena emisijskih jedinica u okviru EU sustava trgovanja emisijama u posljednjem tjednu u kojem su se na dražbovnoj platformi održavale dražbe. Za kalendarske tjedne u kojima se na dražbovnoj platformi održava samo jedna dražba cijena CBAM certifikata jednaka je prosjeku te zaključne cijene i zaključnih cijena u posljednjem tjednu u kojem su se na dražbovnoj platformi održavale dražbe.”;

(b) u stavku 2. prva rečenica zamjenjuje se sljedećim:

„Komisija objavljuje cijenu CBAM certifikata na svojoj internetskoj stranici ili na drugi odgovarajući način prvog radnog dana sljedećeg kalendarskog tjedna.”;

13. u članku 22. stavku 2. dodaje se sljedeći podstavak:

„Izračun iz prvog podstavka temelji se od 2028. samo na CBAM certifikatima koje je ovlaštenu CBAM deklarant kupio tijekom te iste godine.”;

14. U članku 23. stavku 1. drugom podstavku prva rečenica zamjenjuje se sljedećim:

„Višak CBAM certifikata ponovno se kupuje preko zajedničke središnje platforme iz članka 20.”;

15. članak 25. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Carinska tijela periodično i automatski, posebno putem mehanizma nadzora uspostavljenog na temelju članka 56. stavka 5. Uredbe (EU) br. 952/2013, Komisiji dostavljaju konkretne informacije o robi deklariranoj za uvoz. Te informacije uključuju EORI broj ili oblik identifikacije uvoznika ili ovlaštenog CBAM deklaranta deklariran u skladu s člankom 6. stavkom 2. Delegirane uredbe (EU) 2015/2446 te broj CBAM računa ovlaštenog CBAM deklaranta, osmeroznamenkastu oznaku KN robe, količinu, zemlju podrijetla, datum carinske deklaracije i carinski postupak, te sve druge podatke relevantne za usklađenost s ovom Uredbom, uključujući prema potrebi obrasce za zaključenje postupka, deklaracije za ponovni izvoz i jednakovrijedne carinske isprave. Ako uvoznik nema EORI broj, carinska tijela Komisiji dostavljaju i ime, adresu i, ako su dostupni, podatke za kontakt uvoznika.

Broj CBAM računa naveden u carinskoj deklaraciji ili bilo kojoj drugoj relevantnoj ispravi pri deklariranju robe navedene u Prilogu I. ili prerađenih proizvoda dobivenih od takve robe za uvoz određuje ovlaštenog CBAM deklaranta koji preuzima obveze utvrđene u ovoj Uredbi.”;

(b) u stavku 3. dodaje se sljedeći podstavak:

„Ako nadležno tijelo smatra da su podaci netočni, nadležno tijelo može zatražiti od carinskih tijela ili Komisije da provjere točnost tih podataka.”;

(c) u stavku 6. prva rečenica zamjenjuje se sljedećim:

„Komisija je ovlaštena za donošenje provedbenih akata kojima se utvrđuje opseg informacija te učestalost, vremenski raspored i način priopćivanja tih informacija na temelju stavaka 2. i 3. ovog članka.”;

(d) dodaje se sljedeći stavak 7.:

„7. Komisija je ovlaštena za donošenje provedbenih akata radi utvrđivanja materijala i kemijskog sastava robe navedene u Prilogu I. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 29. stavka 2.”;

16. u članku 27. stavku 2. dodaje se sljedeća točka (c):

„(c) umjetnu prilagodbu lanaca opskrbe kako bi roba imala koristi od nižih zadanih vrijednosti.”;

17. umeće se sljedeći članak 27.a:

„*Članak 27.a*

Ozbiljne i nepredviđene okolnosti

Komisija prati situaciju na razini Unije s ciljem praćenja učinka CBAM-a na unutarnje tržište Unije. Ako Komisija, uzimajući u obzir relevantne dokaze, smatra da uključenost određene robe u Prilog I. uzrokuje ozbiljnu štetu unutarnjem tržištu Unije zbog ozbiljnih i nepredviđenih okolnosti povezanih s učinkom na cijene robe, ovlaštena je za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 28. kako bi se ta roba uklonila iz Priloga I. dok te ozbiljne i nepredvidive okolnosti ne prođu.”;

18. članak 28. mijenja se kako slijedi:

(a) stavci 2. i 3. zamjenjuju se sljedećim:

„2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 2. stavaka 10. i 11., članka 2.a stavka 3., članka 6. stavka 7., članka 18. stavka 3., članka 20. stavaka 5.a i 6., članka 27. stavka 6. i članka 27.a dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od [datum stupanja na snagu ove Uredbe o izmjeni]. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od pet godina. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 2. stavaka 10. i 11., članka 2.a stavka 3., članka 6. stavka 7., članka 18. stavka 3., članka 20. stavaka 5.a i 6., članka 27. stavka 6. te članka 27.a.”;

(b) stavak 7. zamjenjuje se sljedećim:

„7. Delegirani akt donesen na temelju članka 2. stavaka 10. i 11., članka 2.a stavka 3, članka 6. stavka 7., članka 18. stavka 3., članka 20. stavaka 5.a i 6., članka 27. stavka 6. i članka 27.a stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.”;

19. umeće se sljedeći članak 28.a:

„Članak 28.

Hitni postupak

1. Delegirani akti doneseni na temelju ovog članka stupaju na snagu bez odgode i primjenjuju se sve dok nije podnesen nikakav prigovor u skladu sa stavkom 2. Prilikom priopćenja delegiranog akta Europskom parlamentu i Vijeću navode se razlozi za primjenu hitnog postupka.

2. Europski parlament ili Vijeće mogu podnijeti prigovor na delegirani akt u skladu s postupkom iz članka 28. stavka 7. U takvom slučaju Komisija bez odgode stavlja dotični akt izvan snage nakon što joj Europski parlament ili Vijeće priopće svoju odluku o podnošenju prigovora.”;

20. u članku 30. stavku 6. drugi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Komisija prije 1. siječnja 2028. te svake dvije godine nakon toga podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o primjeni ove Uredbe i funkcioniranju CBAM-a. Tom se izvješću prema potrebi može priložiti zakonodavni prijedlog ili provedbeni ili delegirani akti doneseni u skladu s ovom Uredbom. To izvješće sadržava barem sljedeće:

(a) procjenu učinka CBAM-a na:

(i) izmještanje emisija ugljika, među ostalim povezano s izvozom;

(ii) obuhvaćene sektore;

(iii) unutarnje tržište, gospodarski i teritorijalni učinak u cijeloj Uniji;

(iv) inflaciju i cijenu robe;

(v) učinak na industrije koje upotrebljavaju robu navedenu u Prilogu I.;

- (vi) međunarodnu trgovinu, uključujući miješanje resursa; i
  - (vii) najslabije razvijene zemlje;
  - (b) procjenu:
    - (i) sustava upravljanja, uključujući procjenu provedbe jamstava i ovlašćivanja CBAM deklaracija i upravljanja tim jamstvima i ovlašćivanjem koje provode države članice;
    - (ii) područja primjene ove Uredbe, uključujući mogućnost proširenja područja primjene ove Uredbe na dodatnu robu izloženu riziku od izmještanja emisija ugljika;
      - (ii.a) prikladnosti provedbenih i delegiranih akata donesenih na temelju ove Uredbe;
      - (ii.b) prikladnosti metoda za utvrđivanje zadanih vrijednosti i marže koja se primjenjuje na zadane vrijednosti;
      - (iii) praksi izbjegavanja mjera;
      - (iv) primjene sankcija u državama članicama;
      - (v) primjene jedinstvenog praga temeljenog na masi, uključujući mogućnost povećanja tog praga i uvođenja dodatnog praga koji se temelji na pošiljci;
  - (c) rezultate istraga i izrečenih sankcija;
  - (d) objedinjene informacije o intenzitetu emisija za svaku zemlju podrijetla za različitu robu navedenu u Prilogu I.;"
21. Prilog I. mijenja se u skladu s Prilogom I. ovoj Uredbi;
22. Prilog IV. mijenja se u skladu s Prilogom II. ovoj Uredbi;
23. u Prilogu VI. točka 2. mijenja se kako slijedi:
  - (a) točke od (g) do (j) brišu se;
  - (b) umeće se sljedeća točka (ka):
„(ka) sastav materijala svake robe na kraju proizvodnog lanca;”;
24. dodaje se novi Prilog VIII., kako je navedeno u Prilogu III. ovoj Uredbi.

Članak 2.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu trećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Točke 1. i 6. Priloga II. primjenjuju se od 1. siječnja 2026.

Međutim, članak 1. stavak 6. točka (a), članak 1. stavak 8. točke (a), (b) i (c), članak 1. stavci 21., 23. i 24. i točka 2. Priloga II. primjenjuju se od 1. siječnja 2028.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament
Predsjednica

Za Vijeće
Predsjednik

IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKIM I DIGITALNIM ASPEKTIMA ZAKONODAVNOG PRIJEDLOGA

1.	OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE.....	3
1.1.	Naslov prijedloga/inicijative	3
1.2.	Predmetna područja politike	3
1.3.	Ciljevi.....	3
1.3.1.	Opći ciljevi	3
1.3.2.	Specifični ciljevi.....	3
1.3.3.	Očekivani rezultati i učinak	3
1.3.4.	Pokazatelji uspješnosti	3
1.4.	Prijedlog/inicijativa odnosi se na:	4
1.5.	Obrazloženje prijedloga/inicijative	4
1.5.1.	Potrebe koje treba zadovoljiti kratkoročno ili dugoročno, uključujući detaljan vremenski okvir provedbe inicijative.....	4
1.5.2.	Dodana vrijednost sudjelovanja EU-a (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ovog odjeljka „dodana vrijednost sudjelovanja EU-a” je vrijednost koja proizlazi iz djelovanja EU-a i dodatna je u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.....	4
1.5.3.	Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava	4
1.5.4.	Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima	5
1.5.5.	Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele	5
1.6.	Trajanje prijedloga/inicijative i njegova/njezina financijskog učinka	6
1.7.	Planirani načini izvršenja proračuna	6
2.	MJERE UPRAVLJANJA	8
2.1.	Pravila praćenja i izvješćivanja.....	8
2.2.	Sustavi upravljanja i kontrole.....	8
2.2.1.	Obrazloženje načina izvršenja proračuna, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole.....	8
2.2.2.	Informacije o utvrđenim rizicima i sustavima unutarnje kontrole uspostavljenima za njihovo smanjenje	8
2.2.3.	Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrola i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju).....	8
2.3.	Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti.....	9
3.	PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE.....	10

3.1.	Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak	10
3.2.	Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva	12
3.2.1.	Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje	12
3.2.1.1.	Odobrena sredstva iz izglasanog proračuna	12
3.2.1.2.	Odobrena sredstva iz vanjskih namjenskih prihoda	17
3.2.2.	Procijenjena ostvarenja financirana odobrenim sredstvima za poslovanje	22
3.2.3.	Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva	24
3.2.3.1.	Odobrena sredstva iz izglasanog proračuna	24
3.2.3.2.	Odobrena sredstva iz vanjskih namjenskih prihoda	24
3.2.3.3.	Ukupna odobrena sredstva	24
3.2.4.	Procijenjene potrebe za ljudskim resursima	25
3.2.4.1.	Financirano iz izglasanog proračuna	25
3.2.4.2.	Financirano iz vanjskih namjenskih prihoda	26
3.2.4.3.	Ukupne potrebe za ljudskim resursima	26
3.2.5.	Pregled procijenjenog učinka na ulaganja povezana s digitalnom tehnologijom	28
3.2.6.	Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom	28
3.2.7.	Doprinos trećih strana	28
3.3.	Procijenjeni učinak na prihode	29
4.	DIGITALNI ASPEKTI	29
4.1.	Zahtjevi relevantni za digitalizaciju	30
4.2.	Podaci	30
4.3.	Digitalna rješenja	31
4.4.	Procjena interoperabilnosti	31
4.5.	Mjere za potporu digitalnoj provedbi	32

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

Mehanizam za ugljičnu prilagodbu na granicama

1.2. Predmetna područja politike

Klimatska politika

1.3. Ciljevi

1.3.1. Opći ciljevi

S obzirom na povećane klimatske ambicije EU-a, opći je cilj uvođenja CBAM-a borba protiv klimatskih promjena smanjenjem emisija stakleničkih plinova u EU-u i svijetu.

Prijedlogom o izmjeni nastoji se pojačati djelotvornost CBAM-a u uklanjanju rizika od izmještanja emisija ugljika.

1.3.2. Specifični ciljevi

Opći cilj borbe protiv klimatskih promjena dodatno je opisan u okviru više sljedećih posebnih ciljeva: i. smanjenje rizika od izmještanja emisija ugljika u okviru povećanih ciljeva EU-a, ii. doprinos osiguravanju stabilnog i sigurnog okvira politike za ulaganja u tehnologije s niskim ili nultim razinama emisija ugljika, iii. osiguravanje da se na domaću proizvodnju i uvoz primjenjuje slična razina određivanja cijene ugljika, iv. poticanje proizvođača u trećim zemljama koji izvoze u EU da uvedu tehnologije s niskim razinama emisija ugljika, v. osiguravanje da mjera bude djelotvorna tako da se rizik od njezina izbjegavanja smanji na najmanju moguću mjeru, čime se osigurava okolišni integritet, vi. osiguravanje proporcionalnog administrativnog opterećenja za poduzeća i javna tijela pri primjeni mjere.

Cilj je prijedloga o izmjeni pojačati djelotvornost CBAM-a kako bi se zaštitilo od rizika od izmještanja emisija ugljika proširenjem područja primjene na proizvode na kraju proizvodnog lanca, uvesti dodatne odredbe za borbu protiv izbjegavanja obveza i pojasniti pravila koja se primjenjuju na uvoz električne energije.

1.3.3. Očekivani rezultati i učinak

Navesti očekivane učinke prijedloga/inicijative na ciljane korisnike/skupine.

Predviđa se da će se uvođenjem CBAM-a smanjiti emisije stakleničkih plinova u sektorima obuhvaćenima CBAM-om i u 27 država članica EU-a (EU 27) i u ostatku svijeta. Očekuje se i da će se CBAM-om smanjiti rizici od izmještanja emisija ugljika, čime će se postupno zamijeniti besplatna dodjela emisijskih jedinica u okviru ETS-a EU-a.

Kad je riječ o učincima na gospodarstvo, modeliranje provedeno prije donošenja Uredbe o CBAM-u upućuje na to da bi uvođenje CBAM-a i drugih mjera potrebnih za ostvarenje većih klimatskih ambicija EU-a moglo dovesti do smanjenja BDP-a u EU 27 u rasponu od 0,22 % do 0,23 % u 2030. Učinak je na ulaganja neznatan. Kad je riječ o potrošnji, čini se da CBAM ima nešto negativniji učinak u odnosu na scenarij u kojem su klimatske ambicije veće, a CBAM ne postoji.

Uvođenje CBAM-a dovodi do smanjenja uvoza u EU 27 jer se njime djelotvorno smanjuje izmještanje emisija ugljika. Općenito su učinci CBAM-a na društvo ograničeni.

Očekuju se administrativni učinci na Komisiju, poduzeća i nacionalna tijela. Sveukupno, očekuje se da će troškovi usklađivanja za poduzeća i tijela biti veliki, ali proporcionalni i izvedivi s obzirom na koristi te mjere za okoliš.

Procjenjuje se da će se prijedlogom o izmjeni godišnje globalne emisije stakleničkih plinova do 2030. smanjiti za otprilike 0,7 milijuna tona CO₂e. Osim toga, očekuje se daljnje smanjenje izmještanja emisija ugljika. Na temelju modeliranja koje je proveo JRC procjenjuje se da će se CBAM-om, kako je trenutno donesen, stopa izmještanja emisija ugljika²⁶ smanjiti za 43 % u usporedbi sa scenarijem bez CBAM-a. Procjenjuje se da će se proširenjem područja primjene na odabrane proizvode od čelika i aluminijskih proizvoda na kraju proizvodnog lanca stopa izmještanja emisija ugljika dodatno smanjiti, uz ukupno smanjenje od 76 % u usporedbi sa scenarijem bez CBAM-a. Makroekonomski učinci proširenja na kraju proizvodnog lanca zanemarivi su, s procijenjenim učinkom na BDP EU-a manjim od 0,001 % i općenito manjim učincima na trgovinu, proizvodnju i potrošačke cijene u EU-u.

Proširenje na kraj proizvodnog lanca nije namijenjeno ostvarivanju prihoda, već jačanju klimatske učinkovitosti CBAM-a u sprečavanju izmještanja emisija ugljika. Međutim, predviđa se da će se prijedlogom do 2030. ostvariti godišnji prihodi u iznosu od oko 0,58 milijardi EUR. S obzirom na postupno ukidanje besplatnih dodjela emisijskih jedinica u okviru ETS-a EU-a i postupno uvođenje CBAM-a, prihodi bi se nakon 2030. trebali i dalje povećavati i do 2035. dosegnuti procijenjenih 0,69 milijardi EUR.

1.3.4. Pokazatelji uspješnosti

Navesti pokazatelje za praćenje napretka i postignuća

Ciljevi	Pokazatelji	Alati za mjerenje / izvori podataka
smanjenje emisija stakleničkih plinova	<ul style="list-style-type: none"> - razina emisija u EU-u - razina emisija u svijetu 	<ul style="list-style-type: none"> - statistički podaci o emisijama - statistički podaci sektora - izjave trećih zemalja o tome je li CBAM potaknuo njihovo određivanje cijena ugljika
poticanje čistijih proizvodnih postupaka u trećim zemljama	<ul style="list-style-type: none"> - razvoj stvarnih emisija za sektore u kojima se primjenjuje CBAM u trećim zemljama - razina uvoza električne energije - udio stvarnih vrijednosti o kojima se izvješćuje za električnu energiju 	<ul style="list-style-type: none"> - razina emisija koju su dokazali proizvođači iz trećih zemalja na koje se primjenjuje CBAM - CBAM registar
sprečavanje izmještanja	<ul style="list-style-type: none"> - kao prethodno navedeni pokazatelji emisija - razina emisija u EU-u u odnosu 	<ul style="list-style-type: none"> - statistički podaci o emisijama - statistički podaci o trgovini - statistički podaci sektora

²⁶ Stope izmještanja emisija definiraju se kao povećanja emisija u sektorima na kraju proizvodnog lanca izvan EU-a u odnosu na smanjenja emisija u tim sektorima u EU-u.

emisija ugljika	na globalne emisije – trgovinski tokovi u sektorima u kojima se primjenjuje CBAM – silazni trgovinski tokovi	
Jamstvo dosljednosti s politikama EU-a	– cijena uvoznih certifikata u skladu s cijenom u ETS-u EU-a	– statistički podaci tijela ETS-a EU-a i CBAM-a
ograničavanje administrativnog opterećenja	– pravodobno postupanje u vezi s izvršenjem CBAM-a (npr. mogući postupak usklađivanja) – provjere stvarne razine emisija koje provodi izvoznik	– povratne informacije industrije i javnih tijela odgovornih za provedbu CBAM-a – broj članova osoblja potrebnih za upravljanje CBAM-om

1.4. Prijedlog/inicijativa odnosi se na:

- novo djelovanje
- novo djelovanje nakon pilot-projekta / pripremnog djelovanja²⁷
- produljenje postojećeg djelovanja
- spajanje ili preusmjeravanje jednog ili više djelovanja u drugo/novo djelovanje

1.5. Obrazloženje prijedloga/inicijative

1.5.1. *Potrebe koje treba zadovoljiti kratkoročno ili dugoročno, uključujući detaljan vremenski okvir provedbe inicijative*

CBAM je uveden u listopadu 2023. Pojednostavnjeni sustav programa CBAM trenutačno je na snazi do kraja 2025. Točnije, trenutačno se primjenjuje prijelazno razdoblje (probno razdoblje za prikupljanje podataka) kako bi se olakšalo nesmetano uvođenje CBAM-a i kako bi se trgovcima i uvoznicima omogućila prilagodba.

Službe Komisije zadužene su za provedbu i izvršavanje CBAM-a u prijelaznom razdoblju (2023. – 2025.) i u konačnoj fazi (od 2026.).

U prijelaznom razdoblju to je podrazumijevalo prikupljanje informacija od uvoznika robe obuhvaćene CBAM-om u EU-u o emisijama stakleničkih plinova ugrađenim u tu robu te analizu podataka.

Mehanizam za ugljičnu prilagodbu na granicama (CBAM) zahtijeva postupno uvođenje različitih funkcija potrebnih za njegovu djelotvornu provedbu. Prvo, potrebno je pripremiti niz izvješća i pregleda kako bi se olakšala uspostava financijske obveze. Uzimajući to u obzir, Uredbom o CBAM-u predviđeno je da će se mehanizam provoditi u dva uzastopna razdoblja: prijelaznom razdoblju od listopada 2023. do kraja 2025. i konačnom razdoblju od početka 2026.

U prijelaznom razdoblju obveza uvoznika i tijela EU-a (carinska tijela) ograničena je na podnošenje tromjesečnih CBAM izvješća uz uvozne deklaracije.

U prijelaznom razdoblju uspostavljen je prijelazni sustav za upravljanje informacijama (prijelazno razdoblje CBAM-a) radi lakšeg podnošenja i prikupljanja

²⁷ U smislu članka 58. stavka 2. točke (a) ili (b) Financijske uredbe koji se primjenjuju na opći proračun Unije.

tromjesečnih izvješća te su podaci iz svakog izvješća objedinjeni u bazu podataka kako bi ih se lakše analiziralo za potrebe izvješćivanja u skladu s odredbama Uredbe.

Osim toga, u prijelaznom razdoblju carinska tijela trebala bi obavješćivati carinske deklarante o obvezi prijavljivanja informacija kako bi se pospješilo njihovo prikupljanje i doprinijelo informiranosti o potrebi da se zatraži status ovlaštenog deklaranta kad je to primjenjivo (prije prvog uvoza robe obuhvaćene CBAM-om od 1. siječnja 2026.).

Konačno razdoblje počet će 1. siječnja 2026. za osnovne usluge upravljanja CBAM deklaracijama i certifikatima kako su ovdje navedene i godinu dana ranije za registraciju ovlaštenih deklaranata i obradu CBAM ovlaštenja koju provode nadležna tijela:

- uvoznici imaju pravo uvoziti tu robu tek nakon što im nadležna tijela izdaju ovlaštenje (osim u slučaju odstupanja) ili ako imenuju zastupnika koji je ovlašten kao CBAM deklarant. Carinska tijela ne bi trebala dopustiti uvoz robe obuhvaćene CBAM-om bez uključivanja ovlaštenog CBAM deklaranta. Nadalje, carinska tijela mogu provoditi provjere robe, među ostalim identifikaciju ovlaštenog CBAM deklaranta, osmeroznamenaste oznake KN, količine i zemlje podrijetla uvezene robe, datum deklaracije i carinski postupak. Komisija bi trebala uvrstiti rizike povezane s CBAM-om u zajedničke kriterije i standarde za rizike u skladu s člankom 50. Uredbe (EU) br. 952/2013,

- CBAM bi se trebao temeljiti na sustavu deklaracija u kojem ovlašteni CBAM deklarant, koji može djelovati u svoje ime ili u ime jednog ili više uvoznika, svake godine podnosi deklaraciju o ugrađenim emisijama u robi uvezenoj u carinsko područje Unije i predaje onoliko CBAM certifikata koliko odgovara tim deklariranim emisijama,

- ovlaštenom CBAM deklarantu trebalo bi omogućiti da zatraži smanjenje broja CBAM certifikata koje treba predati u skladu s cijenom ugljika koja je za te emisije već plaćena u drugim jurisdikcijama. Uredbom o izmjeni predlaže se uvođenje zadane cijene ugljika na temelju koje bi se deklarantima omogućilo da zatraže odbitak u slučajevima u kojima se ne može dokazati da je cijena ugljika stvarno plaćena,

- ugrađene deklarirane emisije trebala bi verificirati osoba koju je akreditiralo nacionalno akreditacijsko tijelo EU-a ako se deklariraju stvarne emisije,

- u okviru središnjeg sustava CBAM-a trebalo bi omogućiti operatorima proizvodnih postrojenja u trećim zemljama da se registriraju u CBAM registru i da svoje verificirane ugrađene emisije stakleničkih plinova iz proizvodnje robe stave na raspolaganje ovlaštenim CBAM deklarantima. Komisija bi trebala upravljati CBAM registrom koji sadržava podatke o ovlaštenim CBAM deklarantima, operatorima i postrojenjima u trećim zemljama. Uredbom o izmjeni predlaže se da se akreditiranim verifikatorima dopusti pristup registru kako bi se poboljšala pouzdanost podataka o emisijama koje operatori razmjenjuju s deklarantima putem registra,

- kako bi se smanjio rizik od izmještanja emisija ugljika, Komisija bi trebala poduzeti mjere za suzbijanje praksi izbjegavanja mjera,

- trebalo bi uspostaviti zajedničku središnju platformu za prodaju i ponovnu kupnju CBAM certifikata. Komisija bi radi nadzora transakcija na zajedničkoj središnjoj platformi trebala olakšati razmjenu informacija i suradnju među nadležnim tijelima

te između tih tijela i Komisije. Nadalje, trebalo bi uspostaviti brz protok informacija između zajedničke središnje platforme i CBAM registra.

– Komisija bi trebala provoditi provjere koje se temelje na procjeni rizika i u skladu s time preispitati sadržaj CBAM deklaracija. Za potrebe provedbe države članice mogu provoditi i preispitivanja pojedinačnih CBAM deklaracija. Zaključke preispitivanja pojedinačnih CBAM deklaracija trebalo bi podijeliti s Komisijom i staviti na raspolaganje drugim nadležnim tijelima u CBAM registru,

– države članice trebale bi biti odgovorne za pravilno utvrđivanje i prikupljanje prihoda koji proizlaze iz primjene ove Uredbe.

Stoga će se u konačnom razdoblju broj zadataka dodijeljenih Europskoj komisiji drastično povećavati, za što će biti potrebno više članova osoblja. Zadaće koje će taj tim obavljati uključivat će nadzor postupka davanja ovlaštenja CBAM deklarantima koji provode nadležna tijela država članica, upravljanje središnjom bazom podataka i središnjim registrom, koordinaciju i razmjenu informacija s nadležnim tijelima država članica, preispitivanje deklaracija i nadzor vanjske platforme te zadaće za koje su potrebne pravne kompetencije kao što su parnični postupci i povrat te nadzor financijske odgovornosti. Struktura tima dodatno je definirana u nastavku.

U konačnom razdoblju Komisija će biti zadužena za većinu zadataka koje proizlaze iz Uredbe o CBAM-u.

Prijedlogom o izmjeni uvode se nove odredbe za borbu protiv izbjegavanja obveza koje podrazumijevaju dodatne zadaće koje će Komisija obavljati od 2027. nadalje. Među njima su razvoj, provedba i nadzor operacionalizacije novih odredaba o borbi protiv izbjegavanja obveza. Konkretno, te će mjere iziskivati dodatne provjere valjanosti dokaza koje dostave uvoznici da se provjeri valjanost informacija navedenih u CBAM deklaraciji.

Osim toga, zbog predloženih izmjena nastaju dodatne potrebe za financiranjem analitičkih podataka koji se dostavljaju Komisiji za izvršavanje ključnih zadataka koje će se obavljati od 2027. nadalje. Konkretno, Komisija će morati odrediti (i svake godine ažurirati) zadane vrijednosti za novu robu dodanu u Prilog I. Uredbi. Nadalje, proširene su njezine odgovornosti u praćenju i otkrivanju prakse izbjegavanja mjera i obveza, zbog čega je nužno nabaviti baze podataka i podatke o tržištu kako bi se dobio pouzdan sustav analize i otkrivanja rizika. Procjenjuje se da će za to za 2027. biti potrebna 2 milijuna EUR rashoda koji se ne odnose na IT, uz proračunske potrebe utvrđene u izvještaju o financijskim i digitalnim aspektima zakonodavnog prijedloga (LFDS) koji je priložen prijedlogu za pojednostavnjenje i racionalizaciju CBAM-a (+ 2 milijuna EUR godišnje).

Proračun CBAM-a za IT

Proračun CBAM-a koji će se upotrijebiti / za koji će se preuzeti obveze za razdoblje 2023. – 2027. procijenjen je na 120,69 milijuna EUR. Proračun CBAM-a za IT obuhvaća usluge analize i razvoja, usluge uvođenja, operativne usluge, usluge računalstva u oblaku i/ili licencije za hardver i softver za prijelazni i konačni CBAM sustav, kako je detaljnije navedeno u nastavku:

– troškovi kapitalnih izdataka procijenjeni su na temelju stvarnog raspoloživog proračuna i proračuna koji je odobren u okviru Komisijina korporativnog upravljanja IT-jem u obliku odobrenih dokumenata o viziji za sljedeće u nastavku navedene projekte za IT GU-a TAXUD zbog sličnosti u pogledu modela strukture IT-a: CDS,

CRMS2, SURV3, REX, CSRD2, EBTI, carinski transeuropski sustavi upravljanja deklaracijama koje je razvio i kojima upravlja GU TAXUD.

– operativni troškovi procijenjeni su na temelju tekućih godišnjih troškova infrastrukture i operativnih troškova GU-a TAXUD, troškova nabave za informatičku infrastrukturu, troškova IT podrške i troškova aktivnosti službe za podršku za proizvodne sustave koji se uspostavljaju u okviru navedenih projekata,

– određivanje cijena temelji se na postojećim cijenama iz okvirnih ugovora.

U proračunsku liniju za politiku o IT-u nije uključen proračun zajedničke nabave Europske komisije i država članica za platformu za kupnju i prodaju certifikata za upravljanje operacijama.

Tim za CBAM 2027. sastojao bi se od 90 članova osoblja Europske komisije (uključujući 15 članova informatičkog osoblja).

Ukupno osoblje, uključujući informatičko osoblje, od 2023. do 2027. bilo bi raspodijeljeno kako slijedi:

Godina	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
Broj ukupnih resursa	20	33	44	66	90
Tim za CBAM	12	21	29	50	74
Informatički tim za CBAM	8	12	15	16	16

Zbog strateške važnosti, razmjera i složenosti informatičkog projekta CBAM-a potrebno je uspostaviti poseban informatički tim za CBAM kako bi se upravljalo cjelokupnom provedbom i operacijama projekta.

Informatički tim za CBAM sastoji se od 16 članova specijaliziranih informatičkih profila za definiranje i upravljanje arhitekturom informatičkog sustava CBAM-a te organizacijom i planiranjem projekata, aktivnostima razvoja, uvođenja, organizacije modela usluga, upravljanja operacijama i potpore za tijela za trgovinu, službe Komisije, tijela za klimatsku politiku i carinska tijela, i u prijelaznom i u konačnom IT sustavu CBAM-a.

Predloženi plan za raspoređivanje informatičkog tima za CBAM:

Godina	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
Broj resursa	8	12	15	15	15
AD	4	5	5	5	5
CA	4	7	10	10	10

Dodatno vanjsko osoblje zapošljavat će se iz proračuna CBAM-a za IT u skladu s potrebama.

- 1.5.2. *Dodana vrijednost sudjelovanja EU-a (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ovog odjeljka „dodana vrijednost sudjelovanja EU-a” je vrijednost koja proizlazi iz djelovanja EU-a i dodatna je u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.*

Razlozi za djelovanje na razini EU-a (*ex ante*) Smanjenje emisija stakleničkih plinova u osnovi je prekogranično pitanje koje zahtijeva najdjelotvornije moguće mjere. EU kao nadnacionalna organizacija u dobrom je položaju za uspostavu djelotvorne klimatske politike u EU-u, kao što je to učinila s ETS-om EU-a.

Na razini EU-a već postoji usklađena cijena ugljika. Riječ je o cijeni koja proizlazi iz ETS-a EU-a za sektore obuhvaćene tim sustavom. Istovjetnost politike određivanja cijene ugljika koja se primjenjuje na unutarnjem tržištu EU-a i politike određivanja cijene ugljika koja se primjenjuje na uvoz može se ostvariti samo poduzimanjem mjera na razini Unije.

Svaka inicijativa mora se provesti tako da se uvoznicima, bez obzira na zemlju podrijetla i ulaznu ili odredišnu luku u EU-u, pruže ujednačeni uvjeti i poticaji za smanjenje emisija stakleničkih plinova kakve imaju domaći proizvođači. To se djelotvorno može ostvariti samo poduzimanjem mjera na razini EU-a.

Pojednostavnjenje predloženo u Uredbi o izmjeni najbolje bi se provelo na razini EU-a kako bi se osigurali pravna sigurnost i dosljednost. Time će se zajamčiti jednaki uvjeti za poduzeća i tijela u cijelom EU-u, koja će imati koristi od racionalizacije zahtjeva o izvješćivanju koji proizlaze iz ovog Prijedloga.

Očekivana dodana vrijednost EU-a (*ex post*) Usporedno s ETS-om EU-a, smanjenje emisija stakleničkih plinova i zaštita od rizika od izmještanja emisija ugljika na jedinstvenom tržištu EU-a mogu se najprikladnije uspostaviti na razini EU-a. Osim toga, administrativni troškovi mogu se najučinkovitije smanjiti tako da se uspostave dosljedna pravila za cijelo jedinstveno tržište, čime se dodatno naglašava dodana vrijednost intervencije na razini EU-a.

Dodana vrijednost poduzimanja mjera u pogledu CBAM-a na razini EU-a dokazana je u okviru javnog savjetovanja. Dionici se posebno slažu da je CBAM na razini EU-a potreban zbog postojećih razlika u ambicijama između EU-a i ostatka svijeta te kako bi se poduprlo globalno djelovanje u području klime. Nadalje, imajući u vidu položaj EU-a u međunarodnoj trgovini, uvođenje CBAM-a na razini EU-a poslužit će kao mogući primjer koji treba slijediti, a time će se ostvariti snažan okolišni učinak na međunarodne klimatske ambicije.

To znači da je, ako na globalnoj razini ne postoje jednako ambiciozne politike, za ostvarenje cilja smanjenja emisija i klimatske neutralnosti neophodno djelovanje Europske unije.

- 1.5.3. *Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava*

Prijedlog o izmjeni temelji se na iskustvu stečenom u provedbi CBAM-a od početka primjene mehanizma u njegovoj prijelaznoj fazi, odnosno od 1. listopada 2023.

- 1.5.4. *Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima*

Komisija je 16. srpnja 2025. predstavila prijedlog ambicioznog i dinamičnog višegodišnjeg financijskog okvira („VFO”) u iznosu od gotovo 2 bilijuna EUR.

Komisija je predstavila pet novih vlastitih izvora za financiranje svojih prioriteta uz otplatu pozajmljenih sredstava EU-a u okviru instrumenta NextGenerationEU i ograničavanje nacionalnih doprinosa proračunu EU-a. Predložena nova vlastita sredstva uključuju CBAM, za koji se očekuje da će u razdoblju od 2028. do 2034. u prosjeku generirati oko 1,45 milijardi EUR godišnje (po tekućim cijenama).

Prijedlogom o izmjeni dodatno se povećavaju zadaće i odgovornosti Komisije kako bi se omogućila djelotvorna provedba CBAM-a i spriječilo izbjegavanje mjera i obveza. Za to je potrebna dodatna proračunska potpora u okviru trenutnog VFO-a. Nadalje, ne dovodeći u pitanje ishod pregovora o sljedećem VFO-u, s obzirom na to da se većina zadaća redovito primjenjuje, u okviru sljedećeg VFO-a potrebno je staviti na raspolaganje odgovarajuća financijska sredstva.

1.5.5. Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele

Troškovi provedbe CBAM-a financirat će se iz proračuna EU-a.

1.6. Trajanje prijedloga/inicijative i njegova/njezina financijskog učinka

ograničeno trajanje

- na snazi od [DD/MM]GGGG do [DD/MM]GGGG
- financijski učinak od GGGG do GGGG za odobrena sredstva za preuzimanje obveza i od GGGG do GGGG za odobrena sredstva za plaćanje

neograničeno trajanje

- provedba s početnim razdobljem od GGGG. do GGGG.,
- nakon čega slijedi redovna provedba.

1.7. Planirani načini izvršenja proračuna

Izravno upravljanje Komisije

- putem svojih službi, uključujući osoblje u delegacijama Unije
- putem izvršnih agencija

Podijeljeno upravljanje s državama članicama

Neizravno upravljanje povjeravanjem zadaća izvršenja proračuna:

- trećim zemljama ili tijelima koja su one odredile
- međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama (navesti)
- Europskoj investicijskoj banci i Europskom investicijskom fondu
- tijelima iz članaka 70. i 71. Financijske uredbe
- tijelima javnog prava
- tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge, u mjeri u kojoj su im dana odgovarajuća financijska jamstva
- tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i kojima su dana odgovarajuća financijska jamstva
- tijelima ili osobama kojima je povjerena provedba posebnih djelovanja u području zajedničke vanjske i sigurnosne politike u skladu s glavom V. Ugovora o Europskoj uniji i koji su navedeni u relevantnom temeljnom aktu
- tijelima osnovanima u državi članici koja su uređena privatnim pravom države članice ili pravom Unije i ispunjavaju uvjete da im se u skladu sa sektorskim pravilima povjeri izvršavanje sredstava Unije ili proračunskih jamstava, ako su ta tijela pod nadzorom tijela javnog prava ili tijela uređenih privatnim pravom koja pružaju javne usluge i ta su im nadzorna tijela dala odgovarajuća financijska jamstva u obliku solidarne odgovornosti ili jednakovrijedna financijska jamstva, koja za svako djelovanje mogu biti ograničena na najviši iznos potpore Unije.

Napomene

Nije primjenjivo.
----

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

Komisija će osigurati uspostavu mehanizama za praćenje i evaluaciju funkcioniranja CBAM-a imajući u vidu glavne ciljeve politike.

Prije isteka prijelaznog razdoblja krajem 2025. i svake dvije godine nakon toga Komisija će objaviti sveobuhvatne procjene funkcioniranja CBAM-a, među ostalim u pogledu upravljanja njime.

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. *Obrazloženje načina izvršenja proračuna, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole*

Znatno centralizirana struktura omogućuje ujednačenu i učinkovitu provedbu CBAM-a u cijelom EU-u, među ostalim u državama članicama s ograničenijim administrativnim kapacitetima za klimatska pitanja. Većina funkcija provedbe i izvršenja dodijeljena je službama Komisije. Za to je potreban i veći broj kontrolnih funkcija kako bi se osigurala pravilna provedba CBAM-a i upravljanje njime. Komisija je predvidjela i veći broj mjera za sprečavanje prijevara.

Ovaj prijedlog o izmjeni uključuje niz odredaba za smanjenje rizika od izbjegavanja mjera i obveza kako bi se povećala djelotvornost CBAM-a. To pak podrazumijeva dodatne potrebe za financiranjem kako bi Komisija mogla izvršavati te dodatne zadaće i proširiti CBAM registar.

2.2.2. *Informacije o utvrđenim rizicima i sustavima unutarnje kontrole uspostavljenima za njihovo smanjenje*

CBAM će se temeljiti na sustavu deklaracija, što podrazumijeva rizik od nedeklariranja ili pogrešnog deklariranja. Utvrđeni su rizici od nedeklariranja i pogrešnog deklariranja (npr. intenzitet emisija, uvezene količine, mjesto proizvodnje robe obuhvaćene CBAM-om).

Uspostavlja se sustav unutarnje kontrole kojim se integriraju linije obrane u kojima se uvode automatizirane kontrole na temelju stručne prosudbe i procjene rizika. Planira se uvođenje tehnika analize podataka kako bi se otkrili takvi rizici.

Kako bi se smanjio rizik od nedeklariranja, u okviru sustava zahtijeva se da se prije uvoza robe obuhvaćene područjem primjene Uredbe zatraži ovlaštenje. Za provedbu tog pravila bit će zadužena nacionalna carinska tijela koja robu neće puštati u slobodan promet sve dok deklarant ne ishodi ovlaštenje u skladu s ovom Uredbom. Osim toga, službe Komisije često će tijekom određene godine pratiti i moguće slučajeve uvoznika koji nisu pokrenuli postupak izdavanja ovlaštenja unatoč tome što su dosegili prag za izvješćivanje u okviru CBAM-a ili se približili tom pragu (među ostalim u slučaju prekograničnog uvoza).

Kako bi se uklonio rizik od pogrešnog deklariranja, uspostaviti će se pristup temeljen na riziku prema unaprijed utvrđenim kriterijima, kao i nasumične revizije. Trenutačnim prijedlogom o CBAM-u predviđa se da se službama Komisije dodijele ovlasti da zahtijevaju dokaze kojima se omogućuje upotreba stvarnih emisija za neke oznake KN ili podrijetla. Prijedlogom se predviđa i dodavanje dodatnih uvjeta za upotrebu stvarnih emisija za neke oznake KN i/ili podrijetlo.

Sustav odvratajućih sankcija služiti će i kao sredstvo odvrataanja od mogućeg izbjegavanja mjera. Revizija će se provoditi i na razini CBAM deklaracija na kojoj će za nju biti zadužena nacionalna tijela i na razini uvoznih deklaracija na kojoj će je provoditi carinska tijela.

- 2.2.3. *Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrola i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)*

Službe Komisije kontrolirat će pravilnu primjenu CBAM-a, posebno predaju CBAM certifikata i pravilnu primjenu praga *de minimis*. Primjenjivat će se učinkovit sustav upravljanja rizicima kako bi se osigurale troškovno učinkovite kontrole i otklonili rizici od izbjegavanja mjera.

2.3. **Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti**

Financijske interese Unije trebalo bi zaštititi proporcionalnim mjerama tijekom cjelokupnog ciklusa rashoda, uključujući sprečavanje, otkrivanje i ispitivanje nepravilnosti, povrat izgubljenih, pogrešno plaćenih ili nepravilno upotrijebljenih sredstava te, prema potrebi, administrativne i financijske sankcije.

Za učinkovite mjere za borbu protiv prijevara potrebna je aktivna suradnja, uključujući razmjenu znanja i informacija, između carinskih tijela i nadležnih tijela i na nacionalnoj razini i na razini EU-a; ujedno će možda biti potrebna i suradnja s trećim zemljama. U trenutnoj verziji Uredbe o CBAM-u već su predviđeni čvrsti kanali suradnje između nacionalnih nadležnih tijela i carinskih tijela. Uspostavljena je mreža za upravljanje rizicima u okviru CBAM-a koja je već počela raditi na sprečavanju izbjegavanja mjera u okviru CBAM-a, što je posebno nadahnulo trenutni prijedlog operativnim poboljšanjima Uredbe o CBAM-u kako bi se uklonili rizici od izbjegavanja mjera.

Prijedlogom o izmjeni dodatno se jačaju rizici od izbjegavanja mjera kojima je CBAM izložen, posebno 1. poboljšanim kapacitetima za praćenje sljedivosti kojima će se nastojati ukloniti rizik od pogrešnog deklariranja intenziteta emisija, 2. većom granularnošću u izvješćivanju o materijalnom i kemijskom sastavu oznaka KN kojom će se nastojati ukloniti rizik od pogrešnog deklariranja intenziteta emisija i naposljetku 3. mjerama protiv zlouporabe. Naposljetku, predlaže se uključivanje lomljevine prije upotrebe kao prekursora u okviru CBAM-a koji je bio kanal za izbjegavanje mjera utvrđen kako bi se umjetno smanjile emisije proizvodnog procesa, a time i njegove financijske obveze u okviru CBAM-a.

Posebnu pozornost trebalo bi posvetiti nepouzdanim gospodarskim subjektima (npr. fiktivno poduzeće, nepostojeći trgovci) i prekograničnoj trgovini unutar EU-a. Prethodno navedena mreža za upravljanje rizicima u okviru CBAM-a bavit će se uklanjanjem takvih rizika.

Trebalo bi uvesti brze mjere za borbu protiv prijevara kako bi se reagiralo na nove/novootkrivene rizike od prijevara. Nadležna tijela trebala bi izvješćivati i razmjenjivati znanje o načinima prijevara. CBAM registar uvodi se u skladu s načelima razmjene znanja i automatiziranih kontrola te provjere i razmjene informacija među dionicima. Sustav upravljanja rizicima u okviru CBAM-a temeljit će se na dobro uspostavljenim i funkcionalnim komunikacijskim sučeljima s carinskim tijelima (CRMS2) za obavješćivanje o mogućim slučajevima izbjegavanja mjera.

Ako ovlašteni CBAM deklarant ili uvoznik ne ispuni obveze iz Uredbe o CBAM-u, primijenit će se sankcije. U slučaju ponovljenih prekršaja, nacionalno nadležno tijelo može odlučiti obustaviti račun deklaranta.

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak

- Postojeće proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Broj	Dif./nedif. ²⁸	zemalja EFTA-e ²⁹	zemalja kandidatkinja i potencijalnih kandidata	ostalih trećih zemalja	drugi namjenski prihodi
7	20 01 02 01	Dif./nedif	NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE
3	09 20 04 01 (CBAM)	Dif.	NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE

- Zatražene nove proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Broj	Dif./nedif.	zemalja EFTA-e	zemalja kandidatkinja i potencijalnih kandidata	ostalih trećih zemalja	drugi namjenski prihodi
Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Dif./nedif	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE

²⁸ Dif. = diferencirana odobrena sredstva; nedif. = nediferencirana odobrena sredstva.

²⁹ EFTA: Europsko udruženje slobodne trgovine.

3.2. Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna odobrena sredstva za poslovanje.
- Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća odobrena sredstva za poslovanje:

Iznosi koji se odnose na programsko razdoblje 2028. – 2034. okvirni su i njima se ne preudicira ishod tekućih pregovora o sljedećem VFO-u.

3.2.1.1. Odobrena sredstva iz izglasanog proračuna

u milijunima EUR (na tri decimale)

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira		3	Prirodni resursi i okoliš (IT)				
Glavna uprava: TAXUD			Godina	Godina	Godina	Godina	UKUPNO VFO 2021. – 2027.
			2024.	2025.	2026.	2027.	
Odobrena sredstva za poslovanje							
Proračunska linija 09 20 04 01(CBAM)	Obveze	(1a)	28,090	34,750	33,700	35 150	131 690
	Plaćanja	(2a)	17,530	21,157	32,090	34 067	104 844
Proračunska linija	Obveze	(1b)					0,000
	Plaćanja	(2b)					0,000
Administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe							
Proračunska linija		(3)					0,000
UKUPNA odobrena sredstva za GU TAXUD	Obveze	=1a+1b+3	28,090	34,750	33,700	35 150	131 690
	Plaćanja	=2a+2b+3	17,530	21,157	32,090	34 067	104 844
			Godina	Godina	Godina	Godina	UKUPNO VFO 2021. – 2027.
			2024.	2025.	2026.	2027.	
UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje	Obveze	(4)	28,090	34,750	33,700	35 150	131 690
	Plaćanja	(5)	17,530	21,157	32,090	34 067	104 844

UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 3. višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	=4+6	28,090	34,750	33,700	35 150	131 690
	Plaćanja	=5+6	17,530	21,157	32,090	34 067	104 844

			Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	UKUPNO VFO 2021. – 2027.
• UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje (svi naslovi za poslovanje)	Obveze	(4)	28,090	34,750	33,700	35 150	131 690
	Plaćanja	(5)	17,530	21,157	32,090	34 067	104 844
• UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe (svi naslovi za poslovanje)		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
UKUPNA odobrena sredstva iz naslova 1. – 6. višegodišnjeg financijskog okvira (referentni iznos)	Obveze	=4+6	28,090	34,750	33,700	35 150	131 690
	Plaćanja	=5+6	17,530	21,157	32,090	34 067	104 844

		Godina 2028.	Godina 2029.	Godina 2030.	Godina 2031.	Godina 2032.	Godina 2033.	Godina 2034.	UKUPNO VFO 2028. – 2034.
• UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje (svi naslovi za poslovanje)	Obveze	29,100	24,823	25,568	26,335	27,125	27,939	28,777	189,667
	Plaćanja	18 042	15,142	15 852	16,064	25 769	26 542	31 367	148 778

• UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe (svi naslovi za poslovanje)									
UKUPNA odobrena sredstva iz naslova 1. – 3. višegodišnjeg financijskog okvira (referentni iznos)	Obveze	29,100	24,823	25,568	26,335	27,125	27,939	28,777	189,667
	Plaćanja	18 042	15,142	15 852	16,064	25 769	26 542	31 367	148 778

* Iznosi povezani s VFO-om za razdoblje 2028. – 2034. u prethodnoj tablici strogo su indikativni ovisno o ishodu pregovora koji se ne može prejudicirati.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	7	„Administrativni rashodi”				
GU TAXUD		Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	UKUPNO VFO 2021. – 2027.
• Ljudski resursi		8,572	6,271	8,740	11,700	35,283
• Ostali administrativni rashodi		0,600	0,300	0,306	0,312	1,518
UKUPNO GU TAXUD	Odobrena sredstva	9,172	6,571	9,046	12,012	36,801

UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira	(ukupne obveze = ukupna plaćanja)	9,172	6,571	9,046	12,012	36,801
---	-----------------------------------	--------------	--------------	--------------	---------------	---------------

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

GU TAXUD	Godina 2028.	Godina 2029.	Godina 2030.	Godina 2031.	Godina 2032.	Godina 2033.	Godina 2034.	UKUPNO VFO 2028. – 2034.
• Ljudski resursi	13 293	13 293	13 293	13 293	13 293	13 293	13 293	93 051

• Ostali administrativni rashodi		0,310	0,319	0,329	0,339	0,349	0,359	0,370	2 375
UKUPNO GU TAXUD	Odobrena sredstva								

UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 4. višegodišnjeg financijskog okvira	(Ukupne obveze = ukupna plaćanja)								
---	-----------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

* Iznosi povezani s VFO-om za razdoblje 2028. – 2034. u prethodnoj tablici strogo su indikativni ovisno o ishodu pregovora koji se ne može prejudicirati.

IZGLASANA ODOBRENA SREDSTVA	Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	Godina 2028.	Godina 2029.	Godina 2030.	Godina 2031.	Godina 2032.	Godina 2033.	Godina 2034.	UKUPNO
NASLOV 7. (programsko razdoblje 2021. – 2027.); NASLOV 4. (programsko razdoblje 2028. – 2034.)												
<i>Ljudski resursi</i>	8,572	6,271	8,740	11,700	13 293	13 293	13 293	13 293	13 293	13 293	13 293	128 334
<i>Ostali administrativni rashodi – misije</i>	0,600	0,300	0,306	0,312	0,310	0,319	0,329	0,339	0,349	0,359	0,370	3 893
Ukupno NASLOV 7. (programsko razdoblje 2021. – 2027.); NASLOV 4. (programsko razdoblje 2028. – 2034.)	9 172	6,571	9,046	12,012	13 603	13 612	13 622	13 632	13 642	13 652	13 663	132 227

* Iznosi povezani s VFO-om za razdoblje 2028. – 2034. u prethodnoj tablici strogo su indikativni ovisno o ishodu pregovora koji se ne može prejudicirati.

U milijunima EUR (na tri decimale)

		Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	UKUPNO VFO 2021. – 2027.			
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1. – 7.	Obveze	37,262	41,321	42,746	47 162	168 491			
višegodišnjeg financijskog okvira		26,702	27,728	41,136	46 079	141 645			
		Godina 2028.	Godina 2029.	Godina 2030.	Godina 2031.	Godina 2032.	Godina 2033.	Godina 2034.	UKUPNO VFO 2028. – 2034.
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1. – 4.	Obveze	42,703	38,435	39,190	39,967	40,767	41,591	42,440	285 091
višegodišnjeg financijskog okvira		29,892	26,904	26 257	26 778	39 136	39 928	44 986	233 881

* Iznosi povezani s VFO-om za razdoblje 2028. – 2034. u prethodnoj tablici strogo su indikativni ovisno o ishodu pregovora koji se ne može prejudicirati.

		Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	Godina 2028.	Godina 2029.	Godina 2030.	Godina 2031.	Godina 2032.	Godina 2033.	Godina 2034.	UKUPN O LFDS
<i>UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1. – 7. višegodišnjeg financijskog</i>	<i>Obveze</i>	37,262	41,321	42 746	47 162	42,703	38,435	39,190	39,967	40,767	41,591	42,440	453 584
	<i>Plaćanja</i>	26,702	27,728	41 136	46 079	29,892	26,904	26 257	26 778	39 136	39 928	44 986	375 526

okvira																			
--------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3.2.2. Procijenjena ostvarenja financirana odobrenim sredstvima za poslovanje (ne ispunjava se za decentralizirane agencije)

Odobrena sredstva za preuzimanje obveza u milijunima EUR (na tri decimale)

Navedi ciljeve i ostvarenja			Godina 2024.		Godina 2025.		Godina 2026.		Godina 2027.		Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti odjeljak 1.6.)						UKUPNO			
	OSTVARENJA																			
	↓	Vrsta ³⁰	Prosječni trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Ukupni broj
SPECIFIČNI CILJ br. 1 ³¹ ...																				
– Ostvarenje																				
– Ostvarenje																				
– Ostvarenje																				
Međuzbroj za specifični cilj br. 1																				
SPECIFIČNI CILJ br. 2...																				
– Ostvarenje																				
Međuzbroj za specifični cilj br. 2																				
UKUPNO																				

³⁰ Ostvarenja se odnose na proizvode i usluge koji se isporučuju (broj financiranih studentskih razmjena, kilometri izgrađenih prometnica itd.).
³¹ Kako je opisan u odjeljku 1.3.2. „Specifični ciljevi”.

3.2.3. Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva.
- Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

3.2.3.1. Odobrena sredstva iz izglasanog proračuna

IZGLASANA ODOBRENA SREDSTVA	Godina	Godina	Godina	Godina	UKUPNO 2021. – 2027.
	2024.	2025.	2026.	2027.	
NASLOV 7.					
Ljudski resursi	8,572	6,271	8,740	11,700	35,283
Ostali administrativni rashodi	0,600	0,300	0,306	0,312	1,518
Međuzbroj za NASLOV 7.	9,172	6 571	9,046	12,012	36,801
Izvan NASLOVA 7.					
Ljudski resursi	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Ostali administrativni rashodi	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Međuzbroj izvan NASLOVA 7.	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
UKUPNO					
	9 172	6,571	9,046	12,012	36,801

3.2.4. Procijenjene potrebe za ljudskim resursima

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebni ljudski resursi.
- Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi:

3.2.4.1. Financirano iz izglasanog proračuna

Procjenu navesti u ekvivalentima punog radnog vremena (EPRV)³²

IZGLASANA ODOBRENA SREDSTVA	Godina	Godina	Godina	Godina	VFO 2028. – 34.
	2024.	2025.	2026.	2027.	
• Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)					
20 01 02 01 (Sjedište i predstavništva Komisije)	21	21	25	30	30 godišnje
20 01 02 03 (Delegacije EU-a)	0	0	0	0	
01 01 01 01 (Neizravno istraživanje)	0	0	0	0	
01 01 01 11 (Izravno istraživanje)	0	0	0	0	
Druge proračunske linije (navesti)	0	0	0	0	
• Vanjsko osoblje (EPRV)					
20 02 01 (UO, UNS iz „globalne oмотnice”)	12	23	40	60	60 godišnje
20 02 03 (UO, LO, UNS i MSD u delegacijama EU-a)	0	0	0	0	
Linija za administrativnu potporu [XX 01 YY YY]	– u sjedištu	0	0	0	0
	– u delegacijama EU-a	0	0	0	0

³²

Ispod tablice navedite koliko je EPRV-a od navedenog broja već raspoređeno za upravljanje djelovanjem i/ili se može preraspodijeliti unutar vaše glavne uprave i koje su vaše neto potrebe.

01 01 01 02 (UO, UNS – neizravno istraživanje)	0	0	0	0	
01 01 01 12 (UO, UNS – izravno istraživanje)	0	0	0	0	
Druge proračunske linije (navesti) – naslov 7.	0	0	0	0	
Druge proračunske linije (navesti) – izvan naslova 7.	0	0	0	0	
UKUPNO	33	44	65	90	90 godišnje

Osoblje potrebno za provedbu prijedloga (EPRV):

	Sadašnje osoblje službi Komisije	Dodatno osoblje*		
		Financira se u okviru naslova 7. ili istraživanja	Financira se iz linije BA	Financira se iz naknada
Radna mjesta prema planu radnih mjesta	Nije primjenjivo.	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo.
Vanjsko osoblje (UO, UNS, UsO)	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo

Opis zadaća:

Dužnosnici i privremeno osoblje	<p>Uredbom o CBAM-u od Komisije se zahtijeva da nakon njezina donošenja donese nekoliko delegiranih i provedbenih akata. Osoblje Komisije trebat će zadužiti za preispitivanje i procjenu funkcioniranja sustava CBAM-a te uvođenje informacijskog sustava.</p> <p>Prijedlogom o izmjeni uvode se nove odredbe za borbu protiv izbjegavanja obveza, koje podrazumijevaju dodatne zadaće koje Komisija treba obavljati od 2027. nadalje. Konkretno, te će mjere zahtijevati dodatne provjere valjanosti dokaza koje dostave uvoznici koji bi trebali provjeriti valjanost informacija navedenih u CBAM deklaraciji.</p>
Vanjsko osoblje	<p>Mnoge zadaće mogu obavljati vanjski djelatnici.</p> <p>Prijedlogom o izmjeni uvode se nove odredbe za borbu protiv izbjegavanja obveza, koje podrazumijevaju dodatne zadaće koje Komisija treba obavljati od 2027. nadalje. Konkretno, te će mjere zahtijevati dodatne provjere valjanosti dokaza koje dostave uvoznici koji bi trebali provjeriti valjanost informacija navedenih u CBAM deklaraciji.</p>

3.2.5. Pregled procijenjenog učinka na ulaganja povezana s digitalnom tehnologijom

Obvezno: u sljedećoj tablici treba navesti najbolju procjenu ulaganja povezanih s digitalnom tehnologijom koja proizlaze iz prijedloga/inicijative.

Iznimno, ako je to potrebno za provedbu prijedloga/inicijative, odobrena sredstva iz naslova 7. treba navesti u za to predviđenoj liniji.

Odobrena sredstva iz naslova 1. – 6. trebaju se navesti kao „Rashodi za informacijsku tehnologiju za operativne programe u okviru određene politike”. Ti se rashodi odnose na odobrena sredstva za poslovanje koja će se iskoristiti za ponovnu uporabu / kupnju / razvoj informatičkih platformi / alata izravno povezanih s provedbom inicijative i s povezanim ulaganjima (licencije, studije, pohrana podataka itd.). Informacije u toj tablici trebaju biti u skladu s podacima navedenima u odjeljku 4. „Digitalni aspekti”.

UKUPNA odobrena sredstva za IT i digitalnu tehnologiju	Godina	Godina	Godina	Godina	UKUPNO VFO 2021. – 2027.
	2024.	2025.	2026.	2027.	
NASLOV 7.					
Rashodi za informacijsku tehnologiju (institucijski)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Međuzbroj za NASLOV 7.	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Izvan NASLOVA 7.					
Rashodi za informacijsku tehnologiju za operativne programe u okviru određene politike	0,000	0,000	0,000	5,000	5,000
Međuzbroj izvan NASLOVA 7.	0,000	0,000	0,000	5,000	5,000
UKUPNO	0,000	0,000	0,000	5,000	5,000

3.2.6. Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom

Prijedlog/inicijativa:

- može se u potpunosti financirati preraspodjelom unutar relevantnog naslova višegodišnjeg financijskog okvira (VFO)
- zahtijeva upotrebu nedodijeljene razlike u okviru relevantnog naslova VFO-a i/ili upotrebu posebnih instrumenata kako su definirani u Uredbi o VFO-u

Potrebni su dodatni rashodi za informacijsku tehnologiju u iznosu od 3 milijuna EUR za 2027. kako bi se pokrili informatički dizajn i razvoj potrebni za prilagodbu CBAM registra novom području primjene i modelima, poboljšanje instrumenta za analizu upravljanja rizicima, integraciju dodatnih proizvoda na kraju proizvodnog lanca i usluga za sprečavanje izbjegavanja obveza i mjera te poboljšanje informatičkih usluga i potpore potrebnom kapacitetu. To je povezano s proširenjem na kraj proizvodnog lanca i funkcijama koje podupiru upravljanje rizicima i otkrivanje izbjegavanja mjera i obveza u okviru CBAM registra i/ili CBAM prostora za podatkovni laboratorij.

Osim toga, potrebna su dodatna 2 milijuna EUR na godišnjoj osnovi od 2027. nadalje, ne dovodeći u pitanje ishod pregovora o sljedećem VFO-u, kako bi se moglo iskoristiti analitičko stručno znanje koje bi omogućilo izvršavanje zadaća dodijeljenih Komisiji u prijedlogu o izmjeni. Konkretno, Komisija će morati razviti (i svake godine ažurirati) zadane vrijednosti za novu robu dodanu u Prilog I. Uredbi. Nadalje, proširene su njene odgovornosti u praćenju i otkrivanju praksi izbjegavanja mjera i obveza, zbog čega je potrebno pribaviti baze podataka i podatke o tržištu koji će se unositi u pouzdan sustav analize i otkrivanja rizika. Ti troškovi nisu bili obuhvaćeni prethodnim zakonodavnim financijskim izvještajem i zapravo će nastati od 2027. nadalje.

- zahtijeva reviziju VFO-a

3.2.7. Doprinos trećih strana

U prijedlogu/inicijativi:

- ne predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju.

- predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju prema sljedećoj procjeni:

Odobrena sredstva u milijunima EUR (na tri decimale)

	Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	Ukupno
Navesti tijelo koje sudjeluje u financiranju					
UKUPNO sufinancirana odobrena sredstva					

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

- Prijedlog/inicijativa nema financijski učinak na prihode.
- Prijedlog/inicijativa ima sljedeći financijski učinak:
  - na vlastita sredstva
  - na ostale prihode
  - navesti jesu li prihodi namijenjeni proračunskim linijama rashoda

u milijunima EUR (na tri decimale)

Proračunska linija prihoda:	Odobrena sredstva dostupna za tekuću financijsku godinu	Učinak prijedloga/inicijative ³³				
		Godina 2026.	Godina 2027.	Godina 2028.	Godina 2029.	Godina 2030.
članak		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

Za namjenske prihode navesti odgovarajuće proračunske linije rashoda.

09 20 04 01

Ostale napomene (npr. metoda/formula za izračun učinka na prihode ili druge informacije)

Učinak na vlastita sredstva navodi se kao „p.m.” u odnosu na prijedlog Komisije COM(2025)574 o izmjeni odluke o sustavu vlastitih sredstava Europske unije.

Učinak na ostale prihode navodi se kao „p.m.” u odnosu na naplatu prihoda od naknada (članak 20.) za financiranje zajedničke CBAM platforme za koju će procjena biti poznata tek nakon utvrđivanja modaliteta naknada.

³³ U vezi s tradicionalnim vlastitim sredstvima (carine, pristojbe na šećer) moraju se navesti neto iznosi, to jest bruto iznosi nakon odbitka od 25 % za troškove prikupljanja.

4. DIGITALNI ASPEKTI

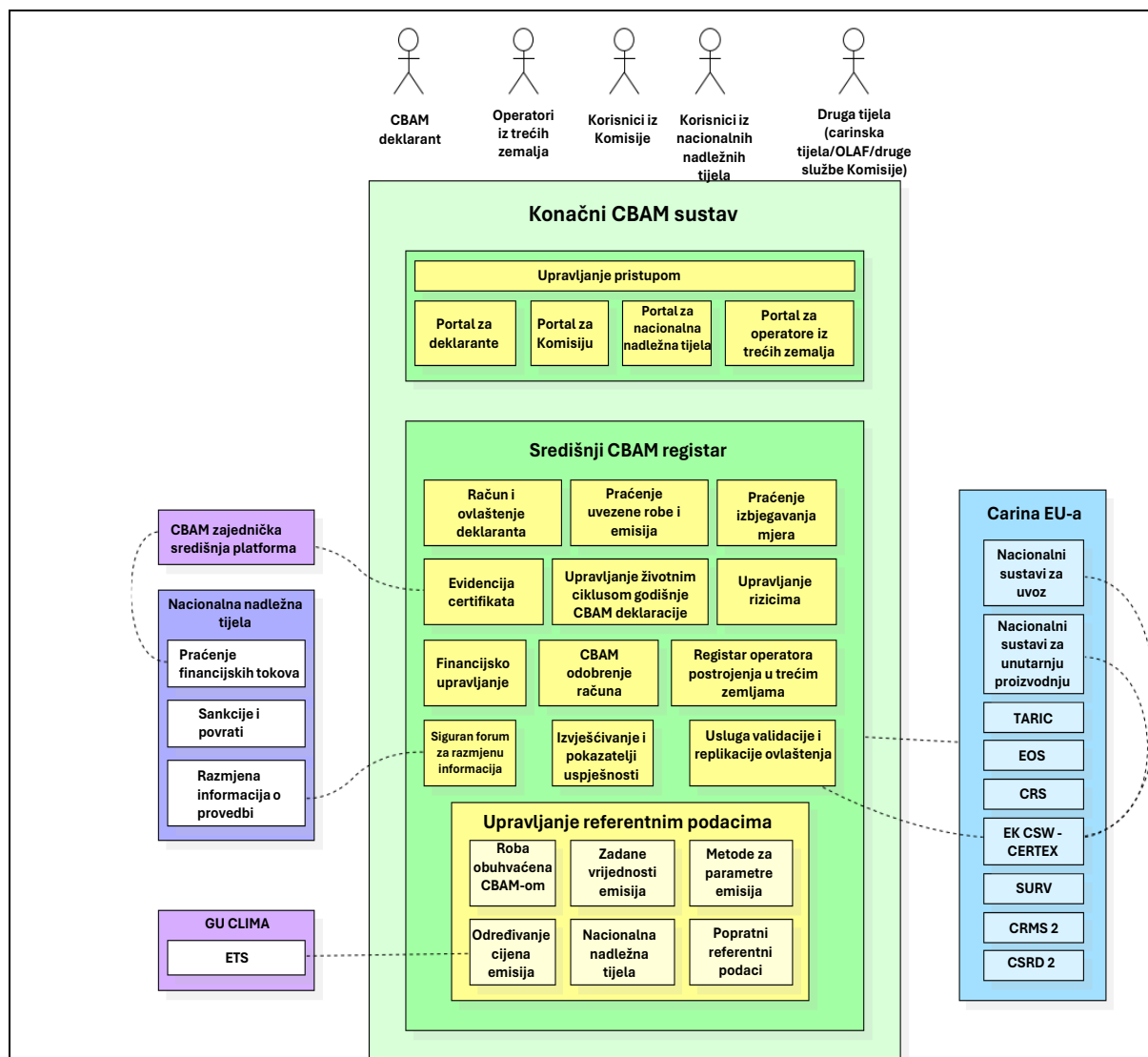
Digitalni koncepti i arhitektura odobreni na temelju projektnog lista za konačni sustav CBAM-a ne mijenjaju se u odnosu na digitalne zahtjeve, upotrijebljene podatke, digitalna rješenja, procjenu mogućnosti ponovne uporabe i mjere za potporu digitalnoj provedbi.

Učinak povećanja broja vrsta robe obuhvaćene CBAM-om (180 dodatnih KN), budući da su uključeni i proizvodi na kraju proizvodnog lanca, dovest će do oko 7 500 novih uvoznika. Upravljanje rizicima i praćenje izbjegavanja mjera, koji su analizirani, ocijenjeni i uključeni u projektni list sada će se proširiti kako bi se obuhvatila dodatna roba i povezane značajke. Ključni je cilj komponente upravljanja rizicima poduprijeti otkrivanje nepravilnosti i ograničavanje rizika od prijevare.

Nadalje, morat će se dodati dodatne značajke/postupci potrebni za upravljanje električnom energijom kao robom obuhvaćenom CBAM-om, ali time se neće promijeniti oblik CBAM-a.

Osim toga, promjene radi pojednostavnjenja ne dovode do promjene strukture digitalnih rješenja, no potrebna su dodatna proračunska sredstva za provedbu promjene i proširenja postojećih poslovnih procesa u okviru CBAM-a.

4.1. Zahtjevi relevantni za digitalizaciju

Kako je prikazano u gornjem dijagramu, CBAM registar dobiva informacije o uvozu robe obuhvaćene CBAM-om iz carinskih sustava EU-a od države članice ili od GU-a TAXUD, zajedno s carinskim podacima o identifikaciji uvoznika i carinskom klasifikacijom uvezene robe. Sustav CBAM-a potom nacionalnim carinskim sustavima za uvoz stavlja na raspolaganje CBAM ovlaštenja CBAM deklarantata radi izvršenja Uredbe o CBAM-u pri carinjenju uvoza robe obuhvaćene CBAM-om. Informacijski sustav CBAM-a također razmjenjuje informacije o upravljanju rizicima s carinskim sustavima EU-a. Sučelje s carinskim sustavima EU-a ključno je za funkcioniranje CBAM-a jer je cijeli koncept CBAM-a osmišljen tako da se izbjegne dvostruko prikupljanje informacija zahtijevanjem od CBAM deklarantata da pri uvozu podnesu izvješće o emisijama nastalima tijekom proizvodnje u trećim zemljama. „Dostavljanje podataka jednom” osnovno je načelo CBAM-a.

CBAM će biti u interakciji i s **novim** CBAM mehanizmom (IT sustavi ili druga sredstva) nacionalnih nadležnih tijela kako bi se potaknula integracija nacionalnih postupaka za provedbu CBAM-a u državama članicama i nacionalnih postupaka za naplatu sankcija i informiranje o povratu.

Drugi ključan **novi** vanjski sustav za CBAM je zajednička središnja platforma,

informativni sustav preko kojeg će CBAM deklaranti kupovati CBAM certifikate od država članica. Cijena certifikata utvrdit će se na temelju cijene emisijskih jedinica utvrđene u sustavu ETS. CBAM deklaranti morat će na tromjesečnoj osnovi održavati saldo od 50 % na svom CBAM računu kako bi se omogućilo da mogu predati potreban broj certifikata za kompenziranje svojih deklariranih emisija i cijena emisija koje su već plaćene u trećim zemljama. Komisija će ponovno kupiti višak certifikata od CBAM deklaranata u ime država članica. Komisija i države članice moraju zajednički uspostaviti tu platformu i njome upravljati, no platforma je zapravo izvan područja primjene CBAM registra. Sučelje sa zajedničkom središnjom platformom ključno je kako bi CBAM deklaranti mogli dostaviti potrebne certifikate na svoje CBAM račune. Računi i certifikati bit će vrlo osjetljive informacije.

Sustav ETS jednostavno će odrediti prodajnu cijenu certifikata.

Glavni korisnici CBAM registra su CBAM deklaranti. GU TAXUD 2026. očekuje oko 20 000 deklaranata nakon donošenja pojednostavnjenja, ali planiramo da će 40 000 deklaranata uzeti u obzir povećanje uzrokovano proširenjem CBAM-a na robu na kraju proizvodnog lanca.). Oni će se služiti CBAM registrom za prijavu emisija nastalih pri proizvodnji njihove uvezene robe na godišnjoj osnovi (u svibnju svake godine), za praćenje tromjesečnog salda svojih CBAM računa u smislu broja certifikata u odnosu na deklarirani uvoz te za interakciju s nacionalnim carinskim tijelima tijekom preispitivanja njihovih CBAM deklaracija. Nacionalna nadležna tijela prvo će provjeriti CBAM deklarante putem CBAM registra, a zatim će im izdati ovlaštenje za uvoz robe obuhvaćene CBAM-om i dodijeliti CBAM račun. CBAM deklaranti zatim će moći svake godine prijaviti svoje emisije u CBAM registar i predati potrebne certifikate.

Operatori postrojenja u kojima se proizvodi roba obuhvaćena CBAM-om u trećim zemljama registrirat će se u CBAM registru prije unošenja podataka o emisijama svojih proizvoda. CBAM deklaranti moći će se pozvati na unose operatora kako bi opravdali svoje prijavljene emisije. Riječ je o važnoj mjeri za smanjenje regulatornog opterećenja CBAM deklaranata i za poboljšanje kvalitete podataka u CBAM-u. Iako u ovoj fazi nema dokaza kojima bi se potkrijepila procjena, GU TAXUD procjenjuje da će 2026. biti uključeno 20 000 – 50 000 operatora.

Nacionalna tijela nadležna za CBAM koristit će se CBAM registrom kako bi odobrila pristup CBAM deklarantima, upravljala CBAM ovlaštenjima, pratila CBAM račune i deklaracije te komunicirala s CBAM deklarantima kako bi se osigurala njihova usklađenost s Uredbom o CBAM-u. Ta su tijela jedinstvena kontaktna točka za CBAM deklarante.

Pristup CBAM registru odobrit će se i drugim tijelima radi njihova doprinosa upravljanju rizicima i provedbi u područjima njihove odgovornosti. U okviru CBAM registra koordinirat će se i podupirati suradnja među agencijama radi poticanja usklađenosti. Nacionalne carinske uprave potvrdit će CBAM ovlaštenje tijekom kontrole uvoznih deklaracija korištenjem usluga replikacije i validacije u okviru CBAM registra putem sustava razmjene potvrda u okviru jedinstvenog sučelja EU-a za carinu (EU CSW-CERTEX).

Komisija će u CBAM registru dodjeljivati i ažurirati CBAM račune CBAM deklaranata na temelju informacija o uvozu koje su dostavile nacionalne carinske uprave, emisija iz godišnjih deklaracija, količine certifikata, njihove kupnje koju je prijavila zajednička središnja platforma, njihove godišnje predaje koju je potvrdio

CBAM deklarant i ponovne kupnje neiskorištenih certifikata. Komisija će se služiti CBAM registrom za praćenje uvezene robe i povezanih emisija, za upravljanje rizicima, a posebno za praćenje rizika od izbjegavanja mjera. U CBAM registru nudit će se i posebno sučelje za carinski sustav za upravljanje rizicima CRMS2 kako bi se rizik povezan s CBAM-om podijelio s područjem carine. U CBAM registru nudit će se i komponenta upravljanja predmetima koja nadležnim tijelima omogućuje izradu, obogaćivanje, praćenje i rješavanje predmeta, razmjenu obavijesti i ishoda te praćenje ažuriranog popisa svih predmeta u cijelom sustavu.

Pristup svih dionika CBAM registru provodi se preko namjenskih portala uz podršku upravljanja pristupom raspodijeljenog među dionicima:

- nacionalno nadležno tijelo upravljat će pristupom CBAM deklaranata portalu za CBAM deklarante na temelju nacionalnih vjerodajnica koje su već dodijelile nacionalne carinske uprave ili na temelju vjerodajnica za EU Login,
- Komisija će upravljati pristupom operatora postrojenja u trećim zemljama istom portalu na temelju vjerodajnica za EU Login. Potrebno je naknadno pojasniti hoće li se Komisija osloniti na vanjske pouzdane subjekte kojima bi delegirala izdavanje ovlaštenja za pristup CBAM registru,
- nacionalna nadležna tijela, Komisija i druga tijela upravljat će pristupom za svoje korisnike.

U središnjem CBAM registru prikazani su automatizirani postupci koje će Komisija provoditi kako bi ispunila svoje obveze na temelju Uredbe o CBAM-u, kako je prethodno sažeto opisano. Upravljanje referentnim podacima bit će bitan administrativni proces za osiguravanje dosljednosti i cjelovitosti svih automatiziranih postupaka za suradnju svih dionika. Osim „jednostavnog” popisa robe nacionalnih nadležnih tijela i cijene emisija, oni će uključivati posebne parametre za izvješćivanje o emisijama u skladu s posebnim metodologijama te zadanu vrijednost za emisije kako je utvrđena. Zadana vrijednost ključna je za validaciju vjerodostojnosti deklariranih emisija.

4.2. Podaci

U okviru CBAM-a obrađivat će se sljedeći podatkovni resursi:

- podaci o CBAM deklarantima, (faza 2.)
- podaci o operatorima iz trećih zemalja i njihovim postrojenjima. (faza 2.)
- referentni podaci u okviru CBAM-a (faza 2.)
- podaci o upravljanju pristupom korisnika CBAM-a (faza 2.)
- funkcije CBAM deklaranata/uvoznika (faza 2.)
- funkcije tijela Europske komisije nadležnih za CBAM (faza 2.)
- funkcije operatora postrojenja u trećim zemljama za fazu 2. i akreditiranih verifikatora (faza 3., koja još nije potvrđena).
- podaci o CBAM deklaracijama, preispitivanju i životnom ciklusu deklaracija (faza 3.)

- podaci o uvezenoj robi obuhvaćenju CBAM-om (faza 3.)
- podaci o emisijama i izračunima u okviru CBAM-a (faza 3.)
- podaci iz CBAM evidencije (registar) (faza 3.)
- podaci o upravljanju CBAM certifikatima (faza 3.)
- podaci o praćenju neusklađenosti, ispitnom postupku o izbjegavanju mjera i upravljanju rizicima u okviru CBAM-a (faza 3.)
- podaci o izvješćivanju, pokazateljima uspješnosti, obavijestima i upravljanju dokumentima u okviru CBAM-a (faza 3.)
- CBAM pristupnik za razmjenu rizika Ri. (faza 3.)
- funkcije nacionalnih nadležnih tijela (faza 3.)

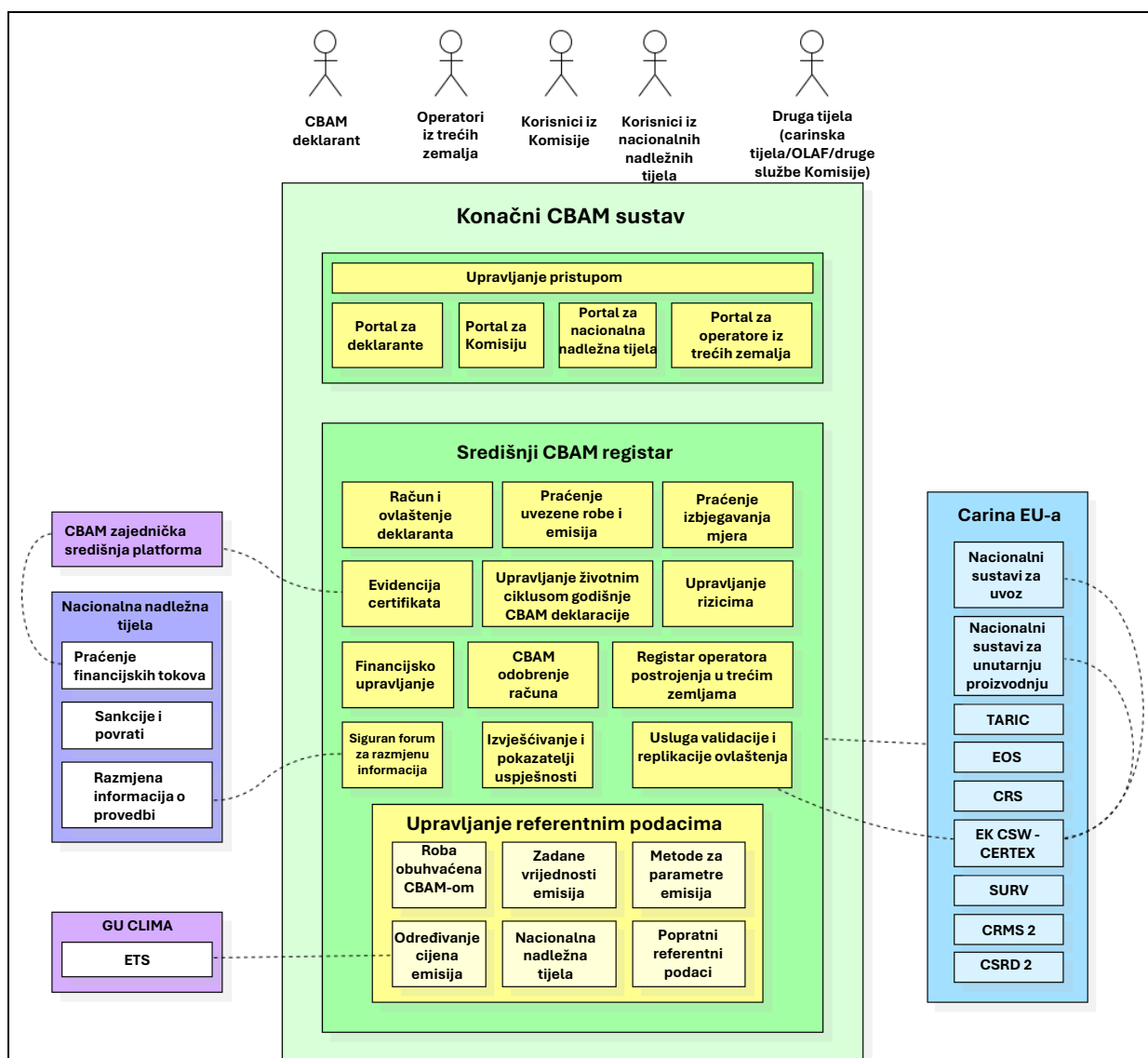
Dodatne pojedinosti o svakom podatkovnom resursu navedene su u tablici u nastavku:

Opis konačnih primarnih resursa u okviru CBAM-a	Opis relevantne poslovne komponente/procesa
Podaci o upravljanju CBAM certifikatima	Komponenta upravljanja životnim ciklusom CBAM certifikata pruža informacije o certifikatima, broju obrađenih certifikata i njihovoj vrijednosti te se njome upravlja životnim ciklusom certifikata i pružaju informacije za potrebe praćenja rizika i neusklađenosti.
Podaci o CBAM deklarantima	Podaci o ovlaštenju deklaranata te o replikaciji i validaciji za deklarante. Podaci o računima deklaranata i upravljanju računima. Upravljanje CBAM ovlaštenjima radi upravljanja životnim ciklusom CBAM ovlaštenja koja nacionalna nadležna tijela dodjeljuju uvoznicima ili neizravnim zastupnicima. Prenosi potrebne informacije o računu CBAM deklaranta u usluge replikacije i validacije CBAM ovlaštenja (ARVS) u okviru kojih se održavaju informacije o ovlaštenim CBAM deklarantima koje treba dostaviti nacionalnim nadležnim tijelima i nacionalnim nadležnim carinskim upravama zaduženima za procjenu ovlaštenja uvoznika.
Podaci o CBAM deklaracijama, preispitivanju i životnom ciklusu deklaracija.	Podaci o upravljanju životnim ciklusom deklaracija i izvješćivanju o deklaracijama. Upravljanje i izvješćivanje o životnom ciklusu CBAM deklaracija (izrada deklaracije, uvezena roba, emisije, preispitivanje, finalizacija ili odbijanje).
Podaci o emisijama i izračunima u okviru CBAM-a.	Izračun emisija uvezene robe CBAM deklaranta na temelju podataka dobivenih po deklarantu, referentnih podataka, podataka iz registra (vrijednosti koje je prijavio deklarant), podataka operatora i trećih zemalja (izvješće o verifikaciji) itd.
Podaci o uvezenoj robi obuhvaćenju CBAM-om.	Portali nacionalnih nadležnih tijela i Komisije imaju sučelja za praćenje ulaza podataka SURV3 (uključujući utvrđivanje problema) i omogućuju korisnicima da skupnim prijenosom datoteka ručno unose podatke za uvezenu robu te podatke za robu proizvedenu postupkom unutarnje proizvodnje. Ti će se podaci zatim obrađivati i pohraniti na portalima i zatim proslijediti pozadinskom sustavu registra radi objedinjavanja.
Podaci iz CBAM evidencije (registar). Napomena: još nije točno utvrđeno koje podatke treba pohraniti u evidenciju. Glavni je	Podaci o obradi računa iz evidencije registra i o transakcijama. U okviru evidencije CBAM registra upravlja se unosima podataka o deklarantu (uključujući broj računa) i transakcijama između povezanih CBAM komponenti u okviru postupka dodavanja podataka bez mogućnosti izmjene i pohrane nepromjenjivih podataka (među ostalim za upravljanje životnim ciklusom deklaracije, ovlašćivanje i upravljanje računima, upravljanje

koncept da je evidencija nepromjenjivi dnevnik i da su poduzete odgovarajuće sigurnosne mjere. Taj će se resurs ponovno procijeniti u fazi 3.	certifikatima, praćenje rizika i neusklađenosti, ARVS itd.) te se oni evidentiraju i registriraju.
Podaci o praćenju neusklađenosti, ispitnom postupku o izbjegavanju mjera i upravljanju rizicima u okviru CBAM-a	<p>Informacijski sustav CBAM-a koji se upotrebljava za praćenje, nadzor i poboljšanje potencijalnih ili potvrđenih slučajeva nepravilnosti i neusklađenosti u okviru programa CBAM.</p> <p>Utvrđivanje, praćenje i ispitni postupak o izbjegavanju mjera i drugih nezakonitih praksi koje nisu u skladu s Uredbom o CBAM-u te izvješćivanje o njima.</p> <p>Procjena rizika (uključujući rezultate procjena deklaracija) i komponenta upravljanja za utvrđivanje i procjenu rizika (npr. analiza rizičnih događaja, izvješća o verifikaciji, rezultati kontrole rizika itd.) povezani s postupkom preispitivanja deklaracije i mogućih nepravilnosti i izbjegavanja mjera u pozadinskom sustavu CBAM registra (daljnje ispitivanje).</p> <p>Objedinjuje informacije i funkcionalnost ispitivanja, upravljanja rizicima i sigurnog foruma za odgovarajuće aktivnosti.</p>
Referentni podaci u okviru CBAM-a	Glavni izvor za sve referentne podatke u okviru CBAM-a na temelju kojeg se osiguravaju dosljednost i cjelovitost podataka u svim komponentama CBAM-a (izravno ili neizravno).
Podaci o izvješćivanju, pokazateljima uspješnosti, obavijestima i upravljanju dokumentima u okviru CBAM-a	<p>Ključni alat za praćenje i nadzor programa CBAM i ključnih pokazatelja uspješnosti te za prikupljanje i analizu relevantnih poslovnih pokazatelja.</p> <p>Upotrebljava se za priopćavanje poslovnih informacija relevantnim korisnicima sustava i programa CBAM; to uključuje mogućnost odgovaranja na obavijesti ako je to potrebno ili se zahtijeva.</p> <p>Upotrebljava se za pohranu i dohvaćanje dokumenata koji utječu na mnoge odjeljke u cijelom CBAM sustavu te za upravljanje njima.</p>
CBAM pristupnik za razmjenu rizika.	<p>Poveznica između politike CBAM-a i carinske politike u okviru koje se rizik povezan s CBAM-om dijeli s carinom. Taj pristupnik, koji je dio CBAM registra, omogućit će podjelu rizika iz CBAM registra s carinskim sustavom upravljanja rizicima 2 preko sučelja koje povezuje dva sustava. .</p> <p>Sve druge strukturirane i/ili nestrukturirane informacije/podaci dobiveni i/ili izvučeni iz CBAM sustava te pohranjeni i/ili obrađeni na lokacijama za pohranu i medijski sadržaj izvan CBAM sustava.</p>
Podaci o upravljanju pristupom korisnika CBAM-a.	Podaci o pristupu korisnika (npr. deklaranti, carinska tijela država članica, tijela Komisije itd.), prijavi i upravljanju pristupom CBAM sustavu.
Podaci o operatorima iz trećih zemalja i njihovim postrojenjima.	<p>Operatorima postrojenja iz trećih zemalja u kojima se proizvodi roba obuhvaćena CBAM-om omogućuje da se registriraju/izbrišu (npr. prestanak rada) kao CBAM operatori i dostave relevantne informacije o procesima/metodama proizvodnje, kvalifikacijskim parametrima, podacima o emisijama i izvješćima o verifikaciji itd.</p> <p>Relevantno izvješće o verifikaciji može se staviti na raspolaganje za upotrebu CBAM deklarantima, a te informacije uključuju povjerljive podatke o proizvodnji i kvalifikacijskim parametrima koji možda nisu dostupni deklarantima, nego samo Europskoj komisiji i nacionalnim nadležnim tijelima).</p>
Funkcije CBAM deklaranta/uvoznika	Glavne poslovne funkcije koje obavlja deklarant/trgovac oslanjajući se na postupke koji se provode/pokreću putem portala za CBAM deklarante.
Funkcije Europske komisije u okviru CBAM-a	Glavne poslovne funkcije koje obavlja Europska komisija oslanjajući se na postupke koji se provode/pokreću putem portala Komisije za CBAM.

Funkcija praćenja neusklađenosti, ispitivanja izbjegavanja mjera i upravljanja rizicima u okviru CBAM-a	Informacijski sustav CBAM-a koji se upotrebljava za praćenje, nadzor i poboljšanje potencijalnih ili potvrđenih slučajeva nepravilnosti i neusklađenosti u okviru programa CBAM.
Funkcije nacionalnih nadležnih tijela	Glavne poslovne funkcije koje obavljaju nacionalna nadležna tijela država članica (nacionalna nadležna tijela / nacionalne nadležne carinske uprave) oslanjajući se na postupke koji se provode/pokreću putem portala nacionalnih nadležnih tijela za CBAM.
Funkcije operatora postrojenja u trećim zemljama i akreditiranih verifikatora	Glavne poslovne funkcije koje obavljaju operatori i postrojenja iz trećih zemalja te akreditirani verifikatori (još nije potvrđeno) oslanjajući se na postupke koji se provode/pokreću putem portala za operatore i postrojenja iz trećih zemalja u okviru CBAM-a.

4.3. Digitalna rješenja

Opća struktura CBAM registra temeljit će se na tri razine:

- **razina portala** za pružanje raznih portala za svaku zajednicu korisnika CBAM registra: CBAM deklarante, operatore postrojenja u trećim zemljama, nacionalna tijela nadležna za CBAM, Komisiju, nacionalne carinske uprave, OLAF i druge službe Europske komisije,
- **razina za upravljanje pristupom korisnika:** za upravljanje autentifikacijom i

ovlašćivanjem korisnika CBAM registra. Nacionalna nadležna tijela morat će omogućiti pristup CBAM deklarantima (očekuje se da će ih 2026. biti više od 20 000) i upravljati njihovim pristupom, dok će Komisija omogućiti pristup operatorima iz trećih zemalja (procijenjeno je da će ih 2026. biti 50 000), pri čemu će nadležna tijela svake države članice i tijela EU-a biti zadužena za pristup vlastitih korisnika,

- **pozadinski sustav:** podrška za upravljanje svim podacima i pravilima koji su potrebni za CBAM te za sve interakcije s vanjskim sustavima. Potrebno je napomenuti sljedeće: podrška za upravljanje svim podacima i pravilima koji su potrebni za CBAM te za sve interakcije s vanjskim sustavima. Potrebno je napomenuti sljedeće:
  - o u okviru CBAM-a provodit će se brojni radni procesi, pružati obavijesti i razmjenjivati informacije između Komisije, nacionalnih nadležnih tijela i CBAM deklarantata, posebno u području podnošenja i preispitivanja deklaracija (uključujući procjenu rizika),
  - o za upravljanje računima deklarantata, upravljanje CBAM certifikatima (potencijalno financijska imovina), upravljanje rizicima i sigurnu razmjenu informacija potrebna je visoka razina sigurnosti.

4.4. Procjena interoperabilnosti

CBAM je osmišljen kao prekogranični mehanizam jer podupire životni ciklus CBAM-a u cijelom EU-u, a posebno organizaciju procjene rizika te preispitivanje CBAM deklaracija na razini svih nacionalnih nadležnih tijela i Komisije.

Ostvarit će se suradnja među nacionalnim carinskim sustavima na temelju IT usluga i sučelja Komisije (kao što su SURV3, EU CSW– CERTEX, CRMS2) te novih komponenti koje su posebno osmišljene za potrebe CBAM-a.

CBAM je projektiran za interoperabilnost, u skladu s konceptima otvorenosti, modularnosti, neovisnosti pojedinih elemenata i pouzdanih sučelja. Bit će u interakciji s nacionalnim CBAM sustavima, sa zajedničkom središnjom platformom, carinskim sustavima EU-a putem GU-a TAXUD i nacionalnih carinskih uprava te sa sustavima drugih glavnih uprava putem otvorenih sučelja.

U središnjem repozitoriju CBAM-a koristit će se postojeća sučelja carinskih sustava EU-a kojima upravlja GU TAXUD te će se utvrditi namjenski formati za evidenciju o carinskom uvozu i unutarnjoj proizvodnji koju trebaju dostaviti nacionalne carinske uprave. Nova sučelja s nacionalnim carinskim sustavima objavit će se početkom 2024. kako bi nacionalne carinske uprave imale dovoljno vremena za odgovarajuću pripremu svojih sustava.

Sučelje za spajanje sustava (S2S) između CBAM registra i zajedničke središnje platforme temeljit će se na strukturiranoj razmjeni poruka i bit će dostupno početkom 2024. kako bi se i za CBAM registar i za zajedničku središnju platformu omogućilo dovoljno vremena za integraciju njihovih sučelja do sredine 2025.

Sva ta sučelja temeljit će se na strukturiranim porukama i bit će u najvećoj mogućoj mjeri usklađena s EUCDM-om i Prilogom B Carinskom zakoniku Unije. Specifikacije za povezivanje sustava upravnih tijela i poduzeća te za međusobno povezivanje poduzeća bit će navedene u provedbenom aktu o CBAM-u.

Ograničenja mogućnosti ponovne uporabe

Mogućnost ponovne uporabe temelj je načela strukture donesenih za središnji CBAM registar. Postoje dva aspekta mogućnosti ponovne uporabe: uporaba vanjskih usluga u CBAM registru i ponovna uporaba komponenti u razvoju CBAM registra.

Mogućnost ponovne uporabe usluga i komponenti GU-a TAXUD

U okviru CBAM registra koristit će se zadane carinske usluge EU-a koje pruža GU TAXUD za:

- dohvaćanje podataka o EORI broju trgovca,
- uvid u carinsku evidenciju o uvozu iz sustava Surveillance 3,
- uvid u robu obuhvaćenu CBAM-om iz sustava TARIC,
- pružanje usluge replikacije i validacije za CBAM ovlaštenja u nacionalnim carinskim sustavima putem sustava EU CSW-CERTEX i
- sigurnu razmjenu informacija sa sustavom CRMS2.

Upravljanje korisničkim pristupom portalima CBAM registra bit će povjereno sustavu UUM&DS, čime će se državama članicama omogućiti, ako to žele, da ponovno upotrebljavaju carinske vjerodajnice CBAM deklaranta kako bi im se omogućio pristup portalu za CBAM deklarante, a Komisiji (ili pouzdanim trećim stranama) da operatorima postrojenja iz trećih zemalja dodijeli pravo pristupa vjerodajnicama za autentifikaciju za EU Login. Operatori portala za postrojenja iz trećih zemalja iskoristit će pristup EU-a za ovlašćivanje korisnika i oslanjati se na EU Login za autentifikaciju korisnika.

U CBAM registru ponovno će se upotrebljavati više tehnoloških komponenti GU-a TAXUD i korporativnog IT okruženja, a da se pritom ne naruši njegova usklađenost s načelom prilagodljivosti utvrđenim u pregledu strukture u Dodatku 2., odnosno:

- struktura programske podrške platforme TSOAP GU-a TAXUD koja će se ponovno upotrebljavati u svakom odjeljku CBAM registra,
- praćenje i revizija komercijalnim gotovim instrumentima ELK i Kafka,
- izvori upravljanja okvirom za carinske aplikacije (TATAFng) GU-a TAXUD;
- dokumentacija i izvorni kod sustava upravljanja carinskim odlukama GU-a TAXUD za razvoj sustava CBAM ovlaštenja,
- dokumentacija i izvorni kod referentnog sustava za korisnike GU-a TAXUD za dostavljanje CBAM ovlaštenja nacionalnim carinskim sustavima radi njihove kontrole tijekom carinjenja uvoza,
- dokumentacija i izvorni kod carinskog sustava za upravljanje rizicima 2 (CRMS2) GU-a TAXUD za pružanje pristupnika za razmjenu rizika, dokumentacija i izvorni kod carinskog sustava za upravljanje rizicima 2 (CRMS2) GU-a TAXUD za pružanje pristupnika za razmjenu rizika RSecure,
- metodologija TEMPO GU-a TAXUD, uključujući PM²,
- dva podatkovna centra GU-a TAXUD za ispitivanje, integraciju i, sve dok je rad CBAM registra povjeren GU-u TAXUD, zajedno s njihovim vatrozidima, „Active/Active” grupiranje, uravnoteženje opterećenja i „Active/Passive” način rada dvaju podatkovnih centara kako bi se osigurali prilagodljivost, visoka dostupnost, oporavak od katastrofa, što su neki od sigurnosnih elemenata

potrebnih za CBAM registar.

Potrebno je napomenuti da GU TAXUD od 2014. slijedi sve preporuke GU-a DIGIT pri osmišljavanju usluga poslovnih aplikacija, podatkovnih usluga i usluga podrške za generiranje SOA aplikacija arhitekture usmjerene na usluge (SOA).

Mogućnost ponovne uporabe korporativnih usluga i komponenti EU-a

CBAM registar koristit će EU Login za autentifikaciju CBAM deklaranta države članice koja pripada tipu D sustava UUM&DS, operatora postrojenja u trećim zemljama i svih službenika nacionalnih nadležnih tijela, Komisije, nacionalnih carinskih uprava i drugih službi Komisije. CBAM registar koristit će carinsku mrežu za digitalnu identifikaciju eIDAS za autentifikaciju CBAM deklaranta iz država članica koje pripadaju tipovima A, B i C sustava UUM&DS.

CBAM registar upotrebljavat će sustav UUM&DS i Access EU za ovlašćivanje svih svojih korisnika.

Potpuna migracija sa sustava UUM&DS na sustav Access EU razmotrit će se kad sustav Access EU bude pružao sve funkcionalnosti sustava UUM&DS, uključujući podršku carinske mreže za digitalnu identifikaciju eIDAS. Operatori portala za postrojenja iz trećih zemalja trenutačno se za ovlašćivanje korisnika oslanjaju na Access EU.

CBAM registar koristit će se uslugom EU Sign, kojom upravlja Komisija i koja se bavi kvalificiranim elektroničkim potpisima, kako bi se jamčilo podrijetlo i cjelovitost elektroničkih dokumenata, čime će se povećati njihova opća sigurnost i vjerodostojnost unutar okvira CBAM-a.

Javne informacije u okviru CBAM registra stavit će se na raspolaganje na portalu Europa.

Osim toga, GU TAXUD želi maksimalno povećati ponovnu uporabu korporativnih usluga i komponenti kojima bi se ispunili neki zahtjevi za CBAM, smanjio rizik u pogledu njegova pravodobnog uvođenja i osigurala kvaliteta njegova rada uz istodobno smanjenje troškova kapitalnih izdataka i operativnih troškova.

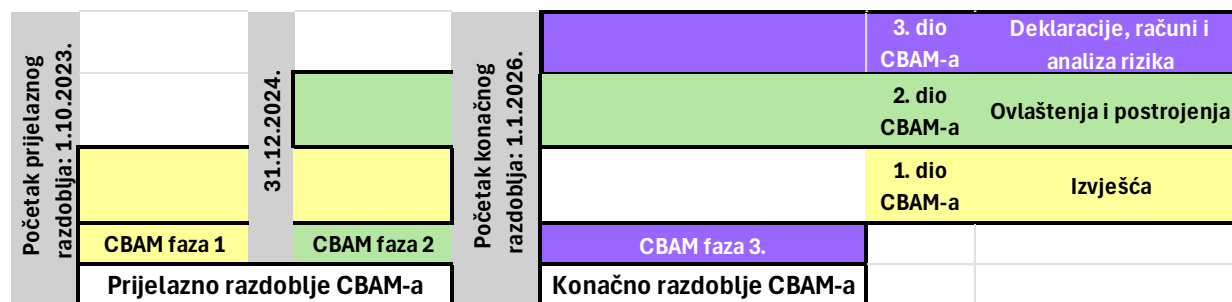
4.5. Mjere za potporu digitalnoj provedbi

Uredbom o CBAM-u utvrđeno je da će se CBAM registar uvesti u dva razdoblja koja su podijeljena u tri uzastopne faze:

- **pregled prema razdobljima:** postupno uvođenje u prijelaznom razdoblju od četvrtog tromjesečja 2023. do četvrtog tromjesečja 2025., nakon čega slijedi konačno razdoblje od prvog tromjesečja 2026.
  - o u **prijelaznom razdoblju** uvoznici obuhvaćeni CBAM-om izvješćuju o emisijama svoje uvezene robe svaka tri mjeseca, ali ne moraju kupovati i predavati certifikate. To je razdoblje uhodavanja u provedbu programa CBAM,
  - o u **konačnom razdoblju**, koje počinje 1. siječnja 2026., CBAM deklaranti moraju biti ovlašteni, deklariraju svoje emisije jedanput godišnje, kupuju certifikate kako bi na svom CBAM računu održavali saldo od najmanje 50 % za svoje emisije i kupljene certifikate te predaju svoje certifikate uz svoje godišnje deklaracije,
- **pregled prema fazama i dijelovima:**
  - o **CBAM faza 1:** „CBAM izvješća” uvoznika robe obuhvaćene CBAM-om (takozvani 1. dio), koja će se upotrebljavati tijekom cijelog prijelaznog razdoblja od četvrtog tromjesečja 2023. (izvan opsega projektnog lista),

- o **CBAM faza 2:** „CBAM izvješća” koja dostavljaju uvoznici robe obuhvaćene CBAM-om (1. dio), ovlaštavanje CBAM deklaracija i registracija operatora postrojenja u trećim zemljama (takozvani 2. dio) od 31. prosinca 2024. do konačnog razdoblja,

CBAM faza 3: drugi se dio proširuje na CBAM deklaracije i certifikate te potpuno upravljanje CBAM računima (takozvani 3. dio) od početka konačnog razdoblja, ali bez „CBAM izvješća” iz 1. dijela od kraja prijelaznog razdoblja 31. prosinca 2025.

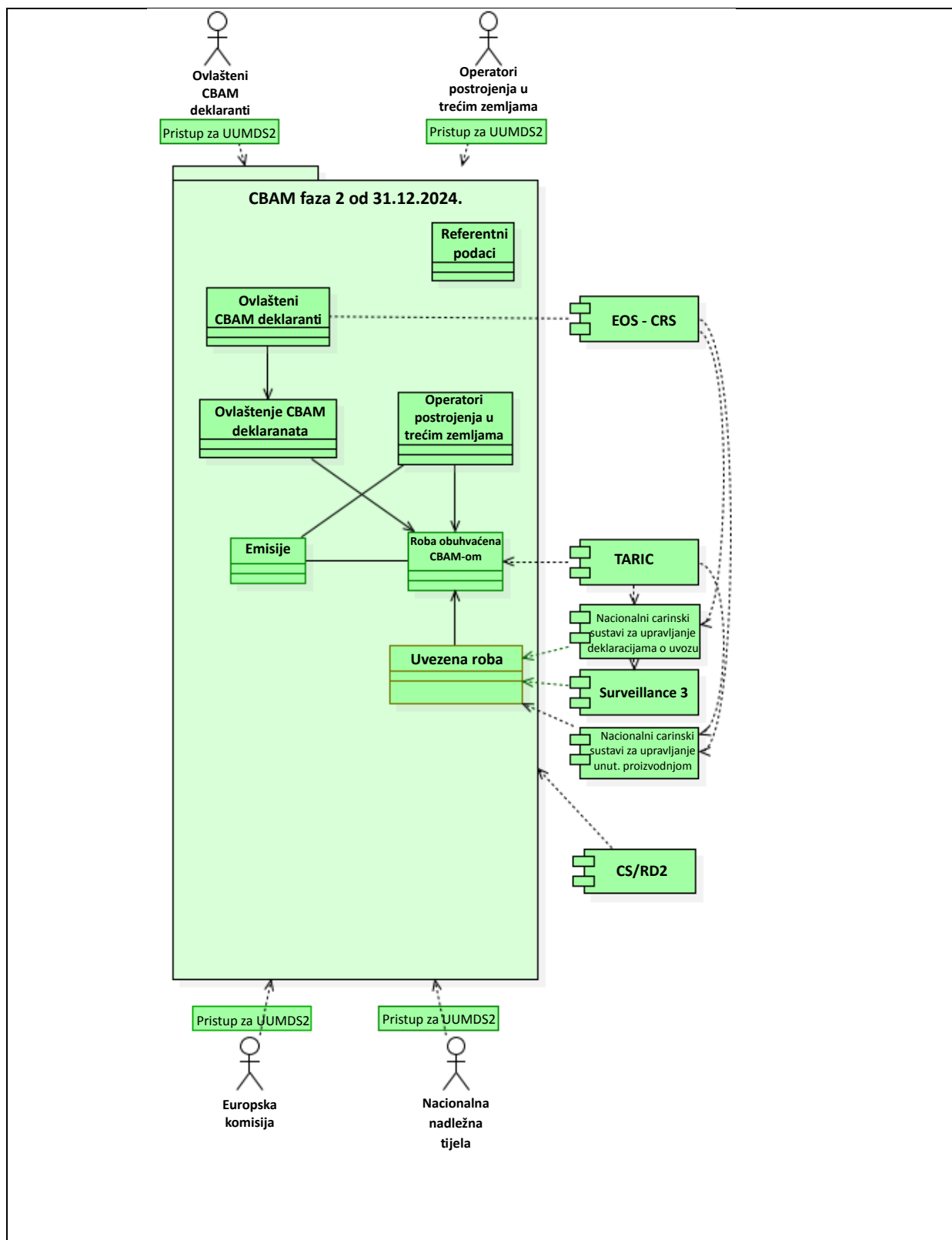
Uvođenje u dvije faze / dva dijela CBAM registra

CBAM faza 1 (provedba 1. dijela CBAM-a i njegov rad od četvrtog tromjesečja 2023. do kraja 2025.) u potpunosti je obuhvaćena projektnim listom prijelaznog razdoblja.

Dvije slike u nastavku prikazuju pristup za ostvarivanje potpunog opsega konačnog sustava u dvije faze, s prikazom zajednica korisnika, vanjskih sustava i glavnih subjekata kojima se upravlja u okviru odgovarajućih faza. U sljedećem odjeljku navedena je definicija vanjskih sustava i subjekata.

Opseg CBAM faze 2.: uz 1. dio, „CBAM izvješća” uvoznika robe obuhvaćene CBAM-om, provodi se 2. dio „CBAM ovlaštenja i postrojenja” (oboje je označeno zelenom bojom u dijagramima u nastavku), koji će postati funkcionalan 31. prosinca 2024., kako je propisano Uredbom o CBAM-u. Zatim će se i 1. i 2. dio nastaviti održavati i razvijati do kraja prijelaznog razdoblja. „CBAM ovlaštenja i postrojenja” integrirat će se u konačni CBAM sustav, a „CBAM izvješća” postupno će se ukinuti na kraju prijelaznog razdoblja. U okviru 1. i 2. dijela CBAM registar se sučeljem povezuje s nacionalnim carinskim sustavima za uvoz, nacionalnim carinskim sustavima za unutarnju proizvodnju i potpornim carinskim sustavima EU-a Glavne uprave TAXUD radi poticanja usklađenosti uz minimalno opterećenje za trgovinu. Drugi dio CBAM-a priprema je za konačni sustav jer se u okviru njega ostvaruje njegova prva komponenta.

Vremenski okvir CBAM faze 2: započinje 31. prosinca 2024., a završava 31. prosinca 2025., kad počinje konačno razdoblje. Zajednica korisnika proširuje se na operatore postrojenja u trećim zemljama, a CBAM deklaranti morat će dobiti potrebna ovlaštenja za konačno razdoblje.

Opseg CBAM faze 3.: dio pod nazivom „CBAM deklaracije, računi i upravljanje rizicima” (označeno ljubičastom bojom na dijagramu u nastavku) postat će funkcionalan na početku konačnog razdoblja koji je predviđen za 1. siječnja 2026. On je temelj konačnog CBAM sustava. Treći dio CBAM-a uključuje i sučelja s nacionalnim sustavima uvoza za CBAM ovlaštenja putem sustava EU CSW-CERTEX, zajedničkom središnjom platformom za kupnju CBAM certifikata, ETS-om, OLAF-om i sustavima nacionalnih nadležnih tijela. Nadalje, u

CBAM registar dodaju se **kapaciteti za CBAM certifikate** i svi kapaciteti za upravljanje rizicima. Budući da se u okviru modula za CBAM certifikate i upravljanje rizicima obrađuju povjerljive informacije i prate slučajevi izbjegavanja mjera i neusklađenosti, u okviru 3. dijela CBAM-a upravlja se osjetljivim informacijama te on zahtijeva postupke s vrlo visokom razinom sigurnosti. Taj će se dio nastaviti održavati i razvijati u konačnom razdoblju.

Vremenski okvir CBAM faze 3: počinje 1. siječnja 2026. i podudara se s konačnim razdobljem. U toj će fazi samo 2. i 3. dio CBAM-a funkcionirati usporedno i u bliskoj interakciji jer je 1. dio specifičan za prijelazno razdoblje i postupno se ukida. Zajednica korisnika proširuje se na nacionalne carinske uprave.

Opseg CBAM faze 3.: dio „CBAM deklaracije, računi i upravljanje rizicima” (označeno ljubičastom bojom na dijagramu u nastavku) postat će funkcionalan na početku konačnog razdoblja koji je predviđen za 1. siječnja 2026. On je temelj konačnog CBAM sustava. Treći dio CBAM-a uključuje i sučelja s nacionalnim sustavima uvoza za CBAM ovlaštenja preko sustava EU CSW-CERTEX, zajedničkom središnjom platformom za kupnju CBAM certifikata, sustavom CRMS2 za razmjenu informacija povezanih s carinskim upravljanjem rizicima EU-a, ETS-om, OLAF-om i sustavima nacionalnih nadležnih tijela. Nadalje, u CBAM registar dodaju se **kapaciteti za CBAM certifikate** i svi kapaciteti za upravljanje rizicima. Budući da se u okviru modula za CBAM certifikate i upravljanje rizicima obrađuju povjerljive informacije i prate slučajevi izbjegavanja mjera i neusklađenosti, u okviru 3. dijela CBAM-a upravlja se osjetljivim informacijama te on zahtijeva postupke s vrlo visokom razinom sigurnosti. Taj će se dio nastaviti održavati i razvijati u konačnom razdoblju.

Vremenski okvir CBAM faze 3: počinje 1. siječnja 2026. i podudara se s konačnim razdobljem. U toj će fazi samo 2. i 3. dio CBAM-a funkcionirati usporedno i u bliskoj interakciji jer je 1. dio specifičan za prijelazno razdoblje i postupno se ukida. Zajednica korisnika proširuje se na nacionalne carinske uprave.

CBAM faza 3 – opća struktura

